

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K PATENTU

202568

(11) (B2)

(51) Int. Cl.³
C 07 C 103/52

(22) Přihlášeno 06 04 77

(21) (PV 2289-77)

(32) (31) (33) Právo přednosti od 08 04 76
(14362/76), od 21 05 76 (21063/76),
od 27 05 76 (22055/76), od 14 07 76
(29298/76) a od 28 10 76 (44837/76 a
44838/76) Velká Británie

(40) Zveřejněno 30 04 80

(45) Vydáno 15 10 83

(72)
Autor vynálezu

DUTTA ANAND SWAROOP, GORMLEY JAMES JOSEPH,
HAYWARD CHRISTOPHER FREDERICK, MORLEY JOHN SELWYN a
STACEY GILBERT JOSEPH, MACCLESFIELD (Velká Británie)

(73)
Majitel patentu

IMPERIAL CHEMICAL INDUSTRIES LIMITED, LONDÝN
(Velká Británie)

(54) Způsob výroby polypeptidů

1

Vynález se týká polypeptidických derivátů vykazujících analgetické vlastnosti.

V práci, kterou publikovali Kosterlitz a spol. v Nature, 1975, 258, 577 — 579, je popsána identifikace dvou příbuzných penta-peptidů nazývaných „enkafaliny“, extrahovaných z vepřového mozku. Tyto dva peptidy mají struktury

H-Tyr-Gly-Gly-Phe-Met-OH a

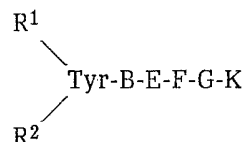
H-Tyr-Gly-Gly-Phe-Leu-OH

a bylo zjištěno, že mají silné účinky opiátového typu při testech na izolovaných orgánových preparátech. I když tyto dva peptidy mají při injekční aplikaci do mozkových komor kočky přechodný analgetický účinek, jsou neúčinné při podání obvyklejšími cestami, například intravenózně, laboratorním zvířatům při standardních testech analgetického účinku.

Nyní bylo zjištěno, že modifikacemi určitých aminokyselin v molekule enkefalinu se získají sloučeniny, které při intravenózní aplikaci při standardních testech analgetické účinnosti vykazují analgetickou aktivitu.

V souhlase s tím popisuje vynález polypeptidy obecného vzorce I

2

(I),

ve kterém

R¹ znamená atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku,

R² představuje atom vodíku nebo zbytek vybraný ze skupiny zahrnující alkanoylové skupiny s 1 až 3 atomy uhlíku, alkoxykarbonylové skupiny se 2 až 6 atomy uhlíku a zbytky aminokyselin Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β-Ala nebo Lys či D-Lys, z nichž oba poslední jmenované mohou být popřípadě substituovány na ε-aminoskupině alkoxykarbonylovým zbytkem se 2 až 6 atomy uhlíku, nebo R² představuje dva až šest zbytků α-aminokyselin spojených dohromady normálními peptidickými vazbami, kteréžto zbytky aminokyselin jsou nezávisle na sobě vybrány ze skupiny zahrnující Gly, Lys, D-Lys, Pro, Phe, Gln, Leu, Arg a Asp, přičemž zbytky Lys, D-Lys a Arg mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své ε-amino-, resp. -guanidinskupiny a zbytky Asp a Glu mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své β-, resp. γ-karboxyskupiny,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala, D-Leu, D-Asp, D-Lys, D-Trp, D-Met, β -Ala nebo Azala,

E představuje zbytek Gly, β -Ala nebo Azgly,

F znamená zbytek Phe, hexahydroPhe, Azphe nebo hexahydroAzphe, které mohou být popřípadě substituované na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku,

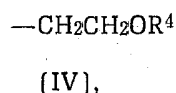
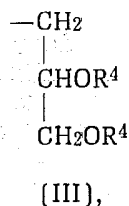
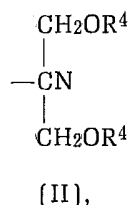
G představuje zbytek Leu, D-Leu, Met, D-Met, Nle, D-Nle, Ile nebo D-Ile, které mohou být popřípadě substituované na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo G znamená zbytek Pro, Azleu nebo Azpro a

K znamená hydroxyskupinu, aminoskupinu, zbytek obecného vzorce

kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou nebo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku nebo alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku, přičemž v obou posledně zmíněných skupinách je dusíkový atom popřípadě substituován benzyloxykarbonylovou skupinou, nebo R^3 představuje fenylový zbytek nebo zbytek obecného vzorce II, III nebo IV

kde

R^4 znamená alkanoylovou skupinu s 1 až 20 atomy uhlíku, nebo K představuje zbytek obecného vzorce

kde

R^5 znamená alkylovou nebo cykloalkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, zbytek obecného vzorce

v němž

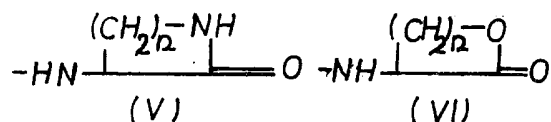
R^6 a R^7 buď znamenají alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku nebo jsou R^6 a R^7 spojeny za vzniku pětičlenného nebo šestičlenného kruhu, který popřípadě obsahuje heteroatom, zbytek obecného vzorce

kde

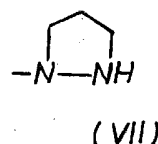
R^4 má shora uvedený význam, dále hydroxyalkylaminoskupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, (alkylamino)alkylaminoskupinu nebo (dialkylamino)alkylaminoskupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku, nebo K představuje zbytek Gly- OR^8 , D-Thr- OR^8 , D-Ala- OR^8 nebo Ala- OR^8 , v nichž R^8 znamená atom vodíku, alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku nebo zbytek shora uvedeného obecného vzorce II, nebo III nebo IV, v nichž R^4 má shora uvedený význam, nebo K představuje alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo

G a K společně představuje D- nebo L-formy zbytku obecného vzorce V nebo VI

kde

n je celé číslo o hodnotě 1 až 4, nebo zbytek vzorce VII

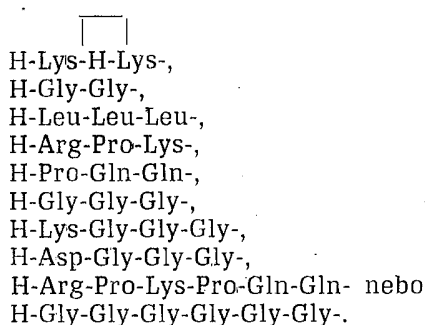
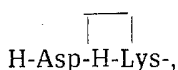
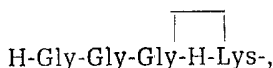
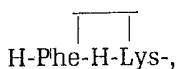
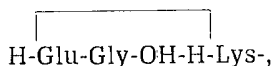
a farmaceuticky upotřebitelné adiční soli s kyselinami těchto polypeptidů shora uvedeného obecného vzorce I, které obsahují bazické funkce, a farmaceuticky upotřebitelné adiční soli s bázemi těchto polypeptidů shora uvedeného obecného vzorce I, které obsahují kyselé funkce.

Ve shora uvedeném obecném vzorci I a v celém textu jsou zbytky aminokyselin označovány standardními zkratkami (viz Pure and Applied Chemistry, 1974, 40, 317 až 331). Zbytkem α -aza-aminokyseliny je zbytek aminokyseliny, v níž skupina α -CH je nahrazena vodíkem. Zkratka zbytku α -aza-aminokyseliny je odvozena od zkratky odpovídající aminokyseliny zavedením prefixu „Az“. Tak Azala znamená aza-alanin, Azgly představuje aza-glycin, Azphe znamená aza-fenylalanin, Azleu znamená aza-leucin a Azpro znamená aza-prolin. Zkratkami hexahydroPhe a Phe(6H) se označuje zbytek fenylalaninu, v němž benzenový kruh je na-

hrozen kruhem cyklohexanovým. Zkratka hexahydroAzphe a Azphe[6H] označuje odpovídající α -aza-aminokyselinu. Pokud není uvedena konfigurace příslušné aminokyseliny, má tato aminokyselina (nehledě na glycin a α -aza-aminokyseliny neobsahující střed asymetrie v sousedství karboxylové skupiny) přírodní L-konfiguraci.

Vhodným zbytkem ve významu symbolu R^1 je vodík nebo methylová skupina.

Vhodnými zbytky ve významu symbolu R^2 jsou vodík nebo acetylová skupina, nebo zbytky Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala, D-Lys, Lys, popřípadě substituované na ε -aminoskupině terc.butoxykarbonylovou skupinou,

Vhodným zbytkem ve významu symbolu B je zbytek D-Ser, popřípadě substituovaný na β -hydroxylové skupině terc.butyllovou skupinou, zbytek D-Ala, D-Thr, D-Leu, D-Asp, D-Lys, D-Trp, D-Met, β -Ala nebo Azala.

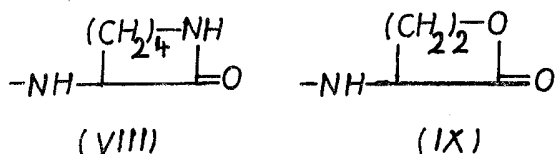
Vhodným zbytkem ve významu symbolu F je zbytek Phe, hexahydroPhe nebo Azphe.

Vhodným zbytkem ve významu symbolu G je zbytek Leu, D-Leu, Met, Nle, Pro, Azleu nebo Azpro.

Vhodným zbytkem ve významu symbolu K je hydroxylová skupina, aminoskupina, methoxyskupina, terc.butoxyskupina, isopentylloxyskupina, allyloxyskupina, 2-hydroxyethoxyskupina, 2-aminoethoxyskupina, 2-(methylamino)ethoxyskupina, 2-(N-benzoyloxykarbonylamino)ethoxyskupina, 2-(N-methyl-N-benzoyloxykarbonylamino)ethoxyskupina, fenoxyskupina, 1,3-diacetoxy-2-propyloxyskupina, 2,3-diacetoxypropoxyskupina, 1,3-dihexanoyloxy-2-propyloxyskupina, 2,3-dipalmitoyloxyskupina, 2-acetoxyethoxyskupina, 2-palmitoyloxyethoxyskupina, ethylaminoskupina, cyklohexylaminoskupina, diethylaminoskupina, pyrrolidinioskupina, morfolinoskupina, 2-hydroxyethylaminoskupina, 2-

-(methylamino)ethylaminoskupina, 2-(dimethylamino)ethylaminoskupina nebo methylová skupina, nebo zbytek Gly-OCH₃, Thr-OH, D-Thr-OH, Ala-OCH₃ nebo D-Ala-OCH₃.

Vhodnými zbytky tvořenými symboly G a K společně jsou D a L-formy zbytků vzorce VIII nebo IX

nebo zbytek shora uvedeného vzorce VII.

Do definice sloučenin podle vynálezu spadá následujících sedm skupin těchto látek:

skupina 1: látky, v nichž B znamená zbytek D-Ala;

skupina 2: látky, v nichž B znamená zbytek D-Ser;

skupina 3: látky, v nichž B znamená zbytek D-Ser substituovaný na β -hydroxyskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku;

skupina 4: látky, v nichž B znamená zbytek Azala;

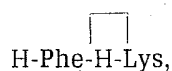
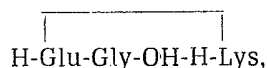
skupina 5: látky, v nichž B znamená zbytek D-Thr, popřípadě substituovaný na β -hydroxyskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku;

skupina 6: látky, v nichž B znamená zbytek D-Leu nebo β -Ala;

skupina 7: látky, v nichž B znamená zbytek D-Asp, D-Lys, D-Trp nebo D-Met.

Do každé z výše uvedených sedmi skupin sloučenin spadají následující čtyři podskupiny:

podskupina 1: látky, v nichž R^1 znamená atom vodíku a R^2 představuje 2 až 6, zejména 3 zbytky α -aminokyselin spojených normálními peptidickými vazbami, přičemž tyto zbytky aminokyselin jsou nezávislé na sobě vybrány ze skupiny zahrnující zbytky Gly, Lys, D-Lys, Pro, Phe, Gln, Glu, Leu, Arg a Asp, přičemž zbytky Lys, D-Lys a Arg mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své ε -amino-, resp. -guanidinoskupiny a zbytky Asp a Gln mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své β -, resp. γ -karboxyskupiny. Zvláště vhodnými zbytky ve významu symbolu R^2 jsou zbytky

H-Asp-H-Lys,

H-Lys-H-Lys,
H-Gly-Gly,
H-Leu-Leu-Leu,
H-Arg-Pro-Lys,
H-Pro-Gln-Gln,
H-Gly-Gly-Gly,
H-Lys-Gly-Gly-Gly,
H-Asp-Gly-Gly-Gly,
H-Arg-Pro-Lys-Pro-Gln-Gln nebo
H-Gly-Gly-Gly-Gly-Gly-Gly,
s výhodou pak zbytky H-Leu-Leu-Leu nebo
H-Gly-Gly-Gly;

podskupina 2: látky, v nichž R^1 znamená atom vodíku a R^2 představuje zbytek Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala, nebo zbytek Lys či D-Lys, z nichž oba mohou být popřípadě substituívány na ϵ -aminoskupině zbytkem H-

-Glu-Gly-OH, H-Phe-, H-Gly-Gly-Gly-, H-Asp- nebo H-Lys-;

podskupina 3: látky, v nichž oba symboly R^1 a R^2 znamenají atom vodíku;

podskupina 4: látky, v nichž R^1 znamená alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku a R^2 představuje atom vodíku.

Do rozsahu každé z výše uvedených sedmi skupin a čtyř podskupin sloučenin spadá následujících devět tříd:

třída 1: látky, v nichž G znamená zbytek Pro;

třída 2: látky, v nichž G znamená zbytek Azpro.

U látek z třídy 1 a 2 je výhodným zbytkem ve významu symbolu K aminoskupina, skupina obecného vzorce OR^3 , kde R^3 znamená alkylovou, alkenylovou, hydroxyalkylovou nebo aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, nebo alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku, dále fenylovou skupinu, skupinu obecného vzorce NHR^5 , kde R^5 představuje alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo zbytek obecného vzorce NR^6R^7 , kde buď R^6 a R^7 jsou alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku nebo R^6 a R^7 jsou spojeny za vzniku kruhu, popřípadě obsahujícího heteroatom.

třída 3: látky, v nichž G a K společně představují D nebo L formy zbytků shora uvedeného vzorce V nebo VI, kde n má shora uvedený význam, nebo G a K společně představují zbytek shora uvedeného vzorce VII;

třída 4: látky, v nichž G znamená zbytek Met, Leu nebo Nle a K představuje (alkylamino)alkylaminoskupinu nebo (dialkylamino)alkylaminoskupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku;

třída 5: látky, v nichž G znamená zbytek Met, Leu nebo Nle a K je alkylová skupina s 1 až 6 atomy uhlíku;

třída 6: látky, v nichž G znamená zbytek Met, Leu nebo Nle a K představuje hydroxy-

skupinu, aminoskupinu nebo zbytek obecného vzorce OR^3 , kde R^3 znamená alkylovou, alkenylovou, hydroxyalkylovou nebo aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku nebo fenylovou skupinu;

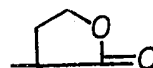
třída 7: látky, v nichž G znamená zbytek Met, Leu nebo Nle a K představuje zbytek obecného vzorce NHR^5 , kde R^5 představuje alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo zbytek obecného vzorce NR^6R^7 , kde buď R^6 a R^7 představují alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku nebo R^6 a R^7 jsou spojeny za vzniku 5- nebo 6členného kruhu obsahujícího popřípadě heteroatom;

třída 8: látky, v nichž G znamená zbytek Met, Leu nebo Ile, a K představuje zbytek $Gly-OR^8$, $D-Thr-OR^8$, $Thr-OR^8$, $D-Ala-OR^8$ nebo $Ala-OR^8$, kde R^8 znamená atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku;

třída 9: látky, v nichž G znamená zbytek Met, Leu nebo Ile a K představuje zbytek shora uvedeného vzorce II, III nebo IV, kde R^4 má shora uvedený význam.

Zvlášť vhodné látky podle vynálezu jsou uvedeny v příkladech 1 až 93 a z nich pak jsou výhodné následující sloučeniny:

H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-DL-NH

H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Pro-NHC₂H₅
H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Azpro-NHC₂H₅
H-Leu-Leu-Leu-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OCH₃
H-Gly-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OCH₃
H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH(CH₂)₂NHCH₃
H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-DL-Leu-CH₃
H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-

H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Pro-NHC₂H₅
H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-DL-NH

H-Tyr-D-Ala-Azgly-Phe-Azleu-NH₂
H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Azleu-NH₂
H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-D-Thr-OH
H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH(CH₂)₂N(CH₃)₂
H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OCH₃

Zvlášť vhodnými farmaceuticky upotřebitelnými adičními solemi sloučenin podle vynálezu s kyselinami jsou například hydrochloridy, fosfáty, citráty, acetáty nebo trifluoracetáty.

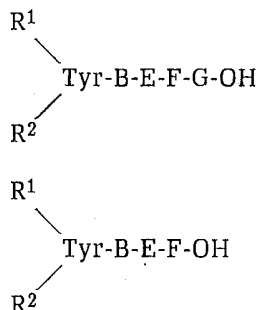
Zvlášť vhodnými farmaceuticky upotřebitelnými adičními solemi sloučenin podle vynálezu s bázemi jsou například soli amoniové nebo soli s megluminem.

Polypeptidické deriváty podle vynálezu je možno připravovat metodami známými pro

přípravu chemicky analogických sloučenin. V tomto ohledu je možno uvést následující postupy, spadající do rozsahu vynálezu, v nichž R^1 , R^2 , B, E, F, G, K, R^3 , R^4 , R^5 , R^6 , R^7 , R^8 a n mají shora uvedený význam:

(a) odštěpení jedné nebo několika běžných chránících skupin z chráněného polypeptidu za vzniku sloučeniny obecného vzorce I;

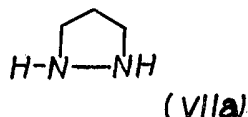
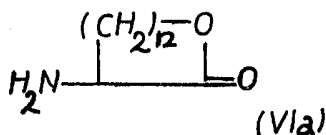
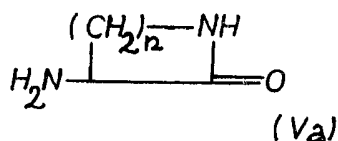
(b) k výrobě sloučenin obecného vzorce I, ve kterém K má jiný význam než hydroxylová skupina nebo kde K představuje zbytek Gly-OR⁸, D-Thr-OR⁸, Thr-OR⁸, D-Ala-OR⁸ nebo Ala-OR⁸, v nichž R^8 má jiný význam než atom vodíku, nebo k přípravě sloučenin, v nichž G a K společně tvoří zbytek shora uvedeného vzorce V, VI nebo VII, reakce karboxylové kyseliny obecného vzorce X nebo XI

(X),

(XI),

nebo jejího aktivovaného derivátu s alkoholem nebo aminem obecného vzorce NH₂, R³OH, R⁵NH₂, R⁶R⁷NH, H₂N-CH₂CH₂OR⁴, H₂N-Gly-OR⁸, H₂N-D-Thr-OR⁸, H₂N-Thr-OR⁸, H₂N-D-Ala-OR⁸ nebo H₂N-Ala-OR⁸, kde jednotlivé obecné symboly mají shora uvedený význam s tím, že R^8 neznámá atom vodíku, popřípadě s aminem obecného vzorce Va, VIa nebo VIIa

kde n má shora uvedený význam.

Při práci ve smyslu shora uvedené varianty (a) může výchozí materiál obsahovat tolik chránících skupin, kolik je v něm přítomno zbytků potřebujících chránění, například těch zbytků, které se ve výsledném pro-

duktu vyskytují jako volné hydroxylové skupiny nebo bazické iminoskupiny.

Při práci ve smyslu varianty (a) je možno jako chránící skupinu nebo skupiny používat zbytky popsané ve standardních učebnicích chemie peptidů, jako jsou například: M. Bodansky a M. A. Ondetti, „Peptide Synthesis“, Interscience, New York, 1966, kapitola IV; F. M. Finn a K. Kaufmann, „The Proteins“, sv. II, red. H. Neurath a R. L. Hill, Academic Press Inc., New York, 1976, str. 106; „Amino-acids, Peptides and Proteins“ (Specialist Periodical Reports), The Chemical Society, Londýn, sv. 1 až 8. V těchto publikacích jsou rovněž popsány různé metody odstraňování chránících skupin.

Při práci ve smyslu varianty (a) je zvláště vhodnou chránící skupinou iminoskupiny benzyloxykarbonylový zbytek a zvláště vhodnou chránící skupinou hydroxylové skupiny zbytek benzylový. Obě tyto chránící skupiny je možno snadno odštěpit hydrogenolýzou, například hydrogenolýzou v přítomnosti paládia na uhlí jako katalyzátoru, například 5 % (hmotnost/hmotnost) paládia na uhlí, v ředidlo nebo rozpouštědlo, jako ve vodě, methanolu, ethanolu, butanolu, dimethylformamidu, kyselině octové, chloroformu nebo ve směsi těchto rozpouštědel. Reakci je možno popřípadě provádět v přítomnosti kyseliny, jako chlorovodíku nebo p-toluensulfonové kyseliny a účelně za atmosférického tlaku.

Další zvláště vhodnou chránící skupinou iminoskupiny při práci podle varianty (a) je terc.butoxykarbonylový zbytek a další zvláště užitečnou chránící skupinou hydroxyskupiny je terc.butyllový zbytek. Obě tyto chránící skupiny lze snadno odštěpit působením kyseliny, jako chlorovodíku nebo trifluoroctové kyseliny. Chlorovodík je možno používat ve formě vodného roztoku o koncentraci například mezi 1 N a koncentrací odpovídající nasycenému roztoku, nebo je možno chlorovodík alternativně používat ve formě roztoku v ředidlo nebo rozpouštědlo, jako v ethylacetátu, methanolu, kyselině octové, etheru, dioxanu nebo jejich směsi. V daném případě je možno pracovat s libovolnými koncentracemi až do nasycení ředidla nebo rozpouštědla, s výhodou koncentracemi v rozmezí od 2 do 6 N. Reakce se s výhodou provádí při teplotě mezi 0°C a teplotou místnosti a může se uskutečňovat v přítomnosti pomocného činidla, jako 2-merkapt ethanolu. Trifluoroctovou kyselinu je možno používat samotnou bez ředidla nebo rozpouštědla, nebo ji lze ředit 5 až 10 % vody. Reakce se s výhodou provádí při teplotě místnosti, popřípadě v přítomnosti pomocného činidla, jako 2-merkapt ethanolu.

Při práci podle varianty (a) jsou dalšími zvláště vhodnými chránícími skupinami iminoskupiny zbytek benzyloxykarbonylový nebo terc.butoxykarbonylový a zvláště vhodnou chránící skupinou hydroxylové skupiny je zbytek terc.butyllový. Tyto chránící skupiny

lze snadno odštěpovat působením bromovodíku v kyselině octové. Výhodná koncentrace se pohybuje mezi 1 a 3 N, zvláště výhodnou koncentrací je pak koncentrace 2 N.

Při práci podle varianty (a) je zvláště vhodnou chránicí skupinou karboxylové skupiny esterový zbytek, například zbytek methylesteru či ethylesteru. Tento zbytek se účelně odštěpí bazickou hydrolýzou, například působením hydroxidu sodného nebo hydroxidu draselného v ředidle nebo rozpouštědle, jako ve vodném methanolu, vodném 2-ethoxyethanolu, vodném dioxanu nebo vodném dimethylformamidu. Reakce se účelně provádí při teplotě místnosti.

Vhodným aktivovaným derivátem výchozí látky při práci postupem podle odstavce (b) je například ester nebo anhydrid. V případě použití aktivovaného derivátu je možno reakci uskutečnit tak, že se aktivovaný derivát uvede do styku s příslušným alkoholem nebo aminem v přítomnosti ředidla či rozpouštědla. V těch případech, kdy se jako výchozí materiál používá volná kyselina obecného vzorce X nebo XI, provádí se reakce s příslušným alkoholem nebo aminem účelně za použití standardního kondenzačního činidla používaného při syntéze peptidů, jako N,N'-dicyklohexylkarbodiimidu. Tato reakce je zvláště vhodná pro výrobu sloučenin obecného vzorce I, v němž K znamená aminoskupinu nebo zbytek obecného vzorce NHR⁵ nebo NR⁵R⁶. V takovémto případě se ester, například methylester, sloučeniny obecného vzorce X smísí s nadbytkem amoniaku nebo příslušně substituovaného aminu v rozpouštědle, jako v methanolu či dimethylformamidu, při teplotě pohybující se mezi 0 °C a teplotou místnosti. Reakční doba se pohybuje do tří dnů.

Výchozí látky pro práci způsobem podle vynálezu je možno připravovat ze známých sloučenin standardními kondenzačními reakcemi za vzniku peptidů, standardním zaváděním chránicích skupin do peptidů a standardním odštěpováním chránicích skupin z peptidů. Všechny tyto reakce jsou od-

borníkům dobře známé a jsou popsány například v příkladu 94. Zvláštní pozorností si zaslouží příprava meziprojektu č. 175, při níž se methylketon připravuje z odpovídající kyseliny Dakin-Westovou reakcí s acetanhydridem v pyridinu.

Jak již bylo uvedeno výše, vykazují sloučeniny podle vynálezu analgetickou účinnost u teplokrevných živočichů. Tuto účinnost je možno prokázat standardním testem pro důkaz analgetické aktivity, jako je test na myších na horké desce (Eddy a Leimbach, J. Pharmac. Exp. Therap., 1953, **107**, 385—393). Tento test se provádí následujícím způsobem:

Při testování každé ze sloučenin se používá skupiny vždy tří myších samic o hmotnosti 22 až 25 g. Každá myš se položí na termostaticky kontrolovanou měděnou desku zahřívanou na 56 °C a zaznamená se čas, kdy pokusné zvíře reaguje na tepelný podnět (například olizováním svých zadních tlapek). Normální reakční časy se pohybují od 3 do 5 sekund.

Každé ze tří pokusných myší se pak intravenózně podá 100 mg/kg roztoku testované sloučeniny. Po 5, 10 a 30 minutách po aplikaci se každá z myší znovu vloží na horkou desku a zaznamená se její reakční čas. Pokud myš nereaguje po 20 sekundách odstraní se z horké desky. Za těchto okolností se testovaná sloučenina považuje za maximálně účinnou v dané dávce.

Sloučenina, při jejíž aplikaci se dosáhne průměrného zvýšení reakční doby nejméně o 3 sekundy, se pokládá za účinnou. Účinná látka se pak znovu testuje v nižších dávkách.

Všechny sloučeniny, jejichž příklady jsou uvedeny v tomto textu, jsou při shora popsaném testu účinné v dávkách rovných nebo nižších než 100 mg/kg, počítáno na volnou kyselinu nebo bázi. Dávka LD₅₀ při intravenózním podání myším je u sloučenin podle vynálezu značně vyšší než nejnižší dávka vedoucí k maximální analgesii, jak vyplývá z následující tabulky:

TABULKA

Produkt z příkla- du č.	S t r u k t u r a	Analgetická účinnost		
		Zvýšení reakční doby oproti kontrolě (s)	Dávka mg/kg	LD ₅₀ mg/kg
49	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu	+15	100	256
52	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Pro-NHC ₂ H ₅	+16	20	245
78	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH(CH ₂) ₂ NHCH ₃	+15	10	90
58	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Met-OCH ₃	+15	50	464
34	H-Gly-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OCH ₃	+14	100	385

Do rozsahu vynálezu rovněž spadají farmaceutické prostředky obsahující jako účinnou složku polypeptid podle vynálezu v kombinaci s netoxickým, farmaceuticky upotřebitelným ředidlem nebo nosičem.

Farmaceutické prostředky mohou být například ve formě vhodné k parenterálnímu podání. K tomuto účelu je možno zmíněné prostředky o sobě známým způsobem upravovat na sterilní injekční vodné či olejové roztoky nebo suspenze.

Farmaceutické prostředky podle vynálezu mohou kromě polypeptidu podle vynálezu rovněž obsahovat jedno nebo několik známých léčiv vybraných ze skupiny zahrnující jiná analgetická činidla, například aspirin, paracetamol, fenacetin, kodein, pethidin, jakož i morfin, protizánětlivá činidla, například naproxen, indomethacin a ibuprofen, neuroleptická činidla, jako chlorpromazin, prochlorperazin, trifluorperazin a haloperidol, a další sedativa a trankvilantia, jako chlórdiazepoxid, fenobarbiton a amylobarbiton.

Výhodným farmaceutickým prostředkem podle vynálezu je preparát vhodný k intravenóznímu, intramuskulárnímu nebo subkutánnímu injekčnímu podání, například sterilní vodný roztok obsahující mezi 1 a 50 mg/ml účinné látky.

Farmaceutické prostředky podle vynálezu se při léčbě nebo prevenci bolesti normálně aplikují lidem v takové dávce, aby každý pacient obdržel při intramuskulárním nebo subkutánním podání mezi 2 a 150 mg účinné látky, nebo při intravenózním podání mezi 1 a 100 mg účinné látky.

Prostředky podle vynálezu je možno aplikovat způsobem závislejícím na biologickém poločasu polypeptidu, například v intervalech pohybujících se od 0,5 do 4násobku biologického poločasu polypeptidu, například dvakrát až šestkrát denně. Prostředky podle vynálezu se zvlášť účelně používají k zmírnění bolesti, k níž dochází během nebo krátce po chirurgickém zákroku, v kterémžto případě se normálně aplikuje během samotné operace nebo těsně po ní.

Injekční preparáty podle vynálezu je možno aplikovat ve formě nárazové dávky buď přímo do injekčního místa nebo do předem zavedené intravenózní infusní soupravy, nebo lze aplikovat pomaleji ve zředěném roztoku jako složku intravenózní infusní kapaliny.

Vynález ilustrují následující příklady 1 až 94, jimiž se rozsah vynálezu nijak neomezuje.

V níže uvedených příkladech se symbol R_i vztahuje na chromatografii na tenké vrstvě silikagelu. Rozpouštědlovými systémy používanými při této chromatografii jsou systémy 1-butanol-kyselina octová-voda (4:1:5 objem/objem) (R_iA), 1-butanol-kyselina octová-voda-pyridin (15:3:12:10 objem/objem), (R_iB), 2-butanol — 3% (hmotnost/objem) vodný hydroxid amonný (3:1 objem/objem)

(R_iC), acetonitril-voda (3:1 objem/objem) (R_iD), aceton-chloroform (1:1 objem/objem) (R_iE), chloroform-ethanol (1:4 objem/objem) (R_iF), cyklohexan-ethylacetát (1:1 objem/objem) (R_iG), cyklohexan-ethylacetát-methanol (1:1:1 objem/objem) (R_iH), chloroform-methanol-voda (11:8:2 objem/objem) (R_iK), chloroform-methanol (19:1 objem/objem) (R_iP) a chloroform-methanol (9:1 objem/objem) (R_iQ). (Některá z těchto rozpouštědel se používají rovněž k sloupcové chromatografii na silikagelu a jsou v poznámkách označována jako rozpouštědla G, K, Q a P). Ve všech případech se chromatografické desky zkoumají v ultrafialovém světle a detekují se fluoresceminem, ninydrinem a chlor-škrob-jedovým činidlem. Pokud není uvedeno jinak, znamená uvedení symbolu R_i , že při těchto postupech byla detekována pouze jediná skvrna.

Kyselé hydrolyzáty všech produktů připravených v příkladech 1 až 93 se získávají zahřevem peptidu nebo chráněného peptidu s 6 N kyselinou chlorovodíkovou obsahující 1 % (hmotnost/objem) fenolu v zatavené evakuované ampuli na teplotu 110 °C po dobu 16 hodin. Složení aminokyselin v každém hydrolyzátu se stanovuje za pomoci analyzátoru aminokyselin (LoCarte) a ve všech případech je v souladu s očekávaným složením.

V příkladech se používají následující symboly:

- Z = benzyloxykarbonyl
- Bzl = benzyl
- OCp = 2,4,5-trichlorfenoxyskupina
- Boc = terc.butoxykarbonyl
- ONp = p-nitrofenoxyskupina
- ONSu = sukcinimidoxyskupina
- TosOH = p-toluensulfonová skyselina

Příklady 1 až 42

Chráněný polypeptid se podrobí reduktivnímu štěpení za použití některého z níže popsáných postupů H1 až H13. Získají se polypeptidické deriváty podle vynálezu uvedené v tabulce I. Jednotlivé postupy H1 až H13 se provádějí následovně:

H1 Výchozí materiál (uvedený v tabulce I číslem) se rozpustí v ethanolu obsahujícím do 25 % vody, v dusíkové atmosféře se přidá 150 mg/g 5% (hmotnost/hmotnost) paládia na uhlí jako katalyzátoru a do reakční směsi se při teplotě 20 až 25 °C za míchání uvádí mírný proud vodíku. K dokončení reakce je zapotřebí 5 až 6 hodin. Vodíková atmosféra se nahradí dusíkem a katalyzátor se odfiltruje přes vrstvičku křemeliny. Produkt se izoluje odpařením filtrátu ve vakuu.

H2 Pracuje se stejně jako při postupu H1 s tím, že se namísto vodného ethanolu použije vodný methanol.

H3 Pracuje se stejně jako při postupu H1 s tím, že se jako reakční prostředí použije methanol.

H4 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití vodného ethanolu s přídavkem 1 ekvivalentu chlorovodíku.

H5 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití vodného methanolu s přídavkem 1 ekvivalentu chlorovodíku.

H6 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití dimethylformamidu s přídavkem 1 ekvivalentu p-toluensulfonové kyseliny.

H7 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití methanolu s přídavkem 1 ekvivalentu chlorovodíku.

H8 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití směsi dimethylformamidu a butanolu jako reakčního prostředí.

H9 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití 90 nebo 95% (objem/objem) vodné kyseliny octové jako reakčního prostředí.

H10 Pracuje se stejně jako při postupu H9 s tím, že se k reakčnímu prostředí přidají 1 až 2 ekvivalenty chlorovodíku.

H11 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití vodného dimethylformamidu jako reakčního prostředí.

H12 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití směsi vodného ethanolu a chloroformu jako reakčního prostředí.

H13 Pracuje se stejně jako při postupu H1 za použití směsi methanolu a dimethylformamidu jako reakčního prostředí.

TABULKA I

Příklad č.	Polypeptid	A	B	C	D	F	H	K	Q	Výchozí materiál č.	Postup	Poznámky
1	H-Me-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe				50		41	87	16	105	H7	1, 16
2	H-Tyr-D-Ala-Azgly-Phe-Azleu-NH ₂	32		55	55	20		60		132	H5	1, 10
3	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ NH ₂			65						př. 73	H9	5, 12
4	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ NHMe	30	69	77						př. 74	H9	2, 13
5	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH ₂				65				10	133	H9	16
6	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe				61		30	83		134	H9	4
7	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe(6H)-Leu-OH				60		22	74		136	H9	12
8	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe				61		48			137	H2	8
9	H-Tyr-D-Asp-Gly-Phe-Leu-OMe				57			90		127	H2	12, 20
10	H-Tyr-Azala-Gly-Phe-Leu-OMe				66	52		85		128	H5	1, 8
11	H-Tyr-D-Leu-Gly-Phe-Leu-OMe	71	79	77	60	59	50	84	17	140	H9	1, 13
12	H-Tyr-D-Ser-Gly-Azphe-Leu-OMe				66	53		86		138	H5	1, 9, 21
13	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ OH	67	67	50	60	50	46	95		113	H11	7, 11, 22
14	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ OAc	67	71	65	67		50	87		114	H11	7, 8, 23
15	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ OCOC ₁₅ H ₃₁	59	68	62	59	49	44	89		115	H11	7, 8, 24
16	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OCH ₂ - CHOAc	65	64	54	56	54	40	81		118	H11	7, 8, 26
17	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OCH ₂ - CH ₂ OAc	67	73	73		55	60	94		119	H11	7, 8
	CHOAc											
	CH ₂ OAc											
	CHOCOC ₁₅ H ₃₁											
18	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OCH(CH ₂ OAc) ₂	67	71	65	58	60	44	90		116	H11	7, 8, 25
19	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu- -OCH(CH ₂ OCOC ₅ H ₁₁) ₂	61	68	54	54	51	33	85		117	H11	1, 12
20	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OBu				59			76		124	H1	4, 14
21	H-Tyr-D-Thr-Gly-Phe-Leu-OMe				59		47	80	11	130	H9	1, 13
22	H-Tyr-D-Trp-Gly-Phe-Leu-OMe				63		59	85	23	131	H5	1, 8
23	H-Tyr-β-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe				66		28		8	135	H9	8
24	H-β-Ala-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	62		63	62			82		178	H1	1, 17
25	H-Asp-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Zeu-OMe				57			58		200	H9	1, 13

Příklad č.	Polypeptid	$R_i \times 10^2$							Výchozí materiál č.	Postup	Poznámky
		A	B	C	D	F	H	K	Q		
26	H-Lys-MeTyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OMe	29	66					49	209	H5	2, 16
27	H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-DI-NH 	26	51	22					210	H2	8
28	H-Lys(Boc)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	73	76	77	68	57	55		193	H9	1, 15
29	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-Thr-OH				51		20		218	H2	7, 8, 27
30	H-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	51	78	55	53		10	48	185	H9	1, 16
31	H-Asp-H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe				21	25		57	191	H10	2, 12
32	H-Lys-H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe				7	8	6	32	196	H5	3, 12
33	H-Arg-Pro-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe		58						199	H9	6, 18
34	H-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	65	76	40	49	12	13	88	183	H9	1, 13
35	H-Gly-Gly-Tyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)- -Leu-OMe	40	69	32	60			65	203	H9	4, 18
36	H-Leu-Leu-Leu-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe				63		60		187	H11	1, 16
37	H-Glu-Gly-OH-H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly- -Phe-Leu-OMe	36	60	27				60	194	H9	2, 18
38	H-Pro-Gln-Gln-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe				50			68	217	H9	4, 12, 28
39	H-Asp-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly- -Phe-Leu-OMe	30	66	19	34			41	180	H9	1, 16
40	H-Lys-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly- -Phe-Leu-OMe	32	72	4				9	188	H9	2, 16
41	H-Gly-Gly-Gly-H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly- -Phe-Leu-OMe	28	66	25	42				195	H9	2, 16, 13
42	H-Arg-Pro-Lys-Pro-Gln-Gln-Tyr-D-Ala- -Gly-Phe-Leu-OMe								198	H9	18, 19

Poznámky:

- 1 hydrochlorid
- 2 dihydrochlorid
- 3 trihydrochlorid
- 4 acetát
- 5 diacetát
- 6 triacetát
- 7 trifluoracetát
- 8 izolováno odpařením po filtraci přes křemelinu
- 9 vysráženo přídavkem etheru
- 10 vysráženo přídavkem methanolu a etheru
- 11 vysráženo přídavkem ethylacetátu a etheru
- 12 získáno ve formě prášku po lyofilizaci z vody nebo ze směsi vody a terc.butanolu
- 13 jako u poznámky 12, v přítomnosti chlorovodíku
- 14 jako u poznámky 12, v přítomnosti kyseliny octové
- 15 vyčištěno chromatografií na silikagelu na použití 25% (objem/objem) methanolu v chloroformu
- 16 jako u poznámky 15, za použití rozpouštědlového systému K
- 17 vyčištěno na molekulárním sítu Sephadex G15 v 5% (objem/objem) vodné kyselině octové
- 18 jako u poznámky 17, za použití molekulárního síta Sephadex G25
- 19 pohyblivost 0,78 vztaženo na histidin jako standard, při elektroforéze při pH 6,5
- 20 teplota tání 143 °C
- 21 teplota tání 157 °C
- 22 teplota tání 103 °C (rozklad)
- 23 teplota tání 81 až 83 °C
- 24 teplota tání 87 °C (rozklad)
- 25 teplota tání 146 až 148 °C
- 26 teplota tání 98 °C (rozklad)
- 27 teplota tání 168 °C
- 28 teplota tání 218 až 219 °C.

Příklady 43 až 69

Chráněný polypeptid se podrobí štěpení chlorovodíkem za použití některého z níže popsaných postupů E1 až E10. Získají se polypeptidické deriváty podle vynálezu, shrnuté do tabulky II. Jednotlivé postupy E1 až E10 se provádějí následovně:

Výchozí materiál (označený v tabulce II číslem) se rozpustí v ethylacetátu a přidá se takové množství roztoku chlorovodíku v ethylacetátu, aby se dosáhlo celkové koncentrace kyseliny 2 N až 6 N. Reakce se nechá probíhat při teplotě 20 až 25 °C po dobu 1 až 2 hodin. K maximálnímu zabránění průběhu nežádoucích vedlejších reakcí se nemá reakční doba zbytečně prodlužovat. Hydrochlorid žádaného produktu se často z roztoku vysráží a odfiltruje se. Jinak je možno produkt izolovat odpařením reakční směsi ve vakuu.

E2

Pracuje se stejně jako u postupu E1 s tím, že se namísto ethylacetátu použije jako reakční prostředí methanol.

E3

Pracuje se stejně jako u postupu E1 za použití chlorovodíku ve směsi methanolu a ethylacetátu.

E4

Pracuje se stejně jako u postupu E1 s tím, že se výchozí materiál rozpustí v kyselině octové a k roztoku se pak přidává chlorovodík v ethylacetátu.

E5

Pracuje se stejně jako u postupu E2, ale v dusíkové atmosféře a v přítomnosti akceptoru, například 2-merkaptioethanolu.

E6

Pracuje se stejně jako u postupu E1 s tím, že se namísto ethylacetátu použije jako reakční prostředí diethylether.

E7

Pracuje se stejně jako u postupu E1 s tím, že se namísto ethylacetátu použije jako reakční prostředí dioxan.

E8

Pracuje se stejně jako u postupu E1 s tím, že se namísto ethylacetátu použije jako reakční prostředí kyselina octová.

E9

Pracuje se stejně jako u postupu E1, ale v dusíkové atmosféře a v přítomnosti akceptoru (2-merkaptioethanol).

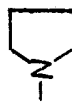
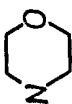
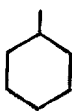
E10

Chráněný materiál se 10 minut míchá při teplotě 0 °C s koncentrovanou kyselinou chlorovodíkovou (cca 10 ml/g). Nadbytek kyseliny se oddestiluje ve vakuu při co nejnižší teplotě a produkt se získá lyofilizací.

E1

TABULKA II

Příklad č.	Polypeptid	A	B	C	D	$R_t \times 10^2$	F	H	K	Q	Výchozí materiál č.	Postup	Poznámky
43	H-MeTyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OMe	68	77	62	58			44		9	103	E2	1, 10
44	H-MeTyr-D-Ser(But)-Gly-Phe-Leu-OMe	7	80	73	61			60		28	103	E2	1, 10
45	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Azleu-NH ₂	68	79	64	58		41	30	80		145	E8	1, 4, 14
46	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Dl-NH	48	65	38	57				67		146	E9	1, 12
47	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe				67			49		21	162	E7	1, 5, 15
48	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH				67		58	45	87	10	172	E3	1, 8, 16
49	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu				65		62	44		96	173	E1	1, 8, 17
50	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu				62				88		174	E1	1, 11, 18
51	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Met-OMe	62	79	61	60		62	54	84		147	E8	1, 4, 19
52	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Pro-NHEt	52	72	60	63				73		176	E1	1, 12
53	H-Tyr-D-Lys-Gly-Phe-Leu-OMe							49	54	14	109	E2	2, 8
54	H-Tyr-D-Met-Gly-Phe-Leu-OMe				59			34	81		148	E5	1, 7
55	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Azleu-NH ₂	68	80	55	60		50				149	E8	20
56	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OMe	63	76	68	65				88		111	E1	1, 13, 9
57	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu	55	67	57	54						121	E1	1, 8
58	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Met-OMe												
59	H-Glu-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	62	70	67	60		57	53			151	E8	1, 6, 21
60	H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Azleu-NH ₂	58					68				202	E1	1, 8
61	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe	34	65	21	54			10	65		212	E8	1, 6, 22
											206	E2	2, 3

Příklad č.	Polypeptid	A	B	C	$R_f \times 10^2$ D	F	H	K	Q	Výchozí materiál č.	Postup	Poznámky
62	H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	54	68	23	48			72		207	E2	2, 11
63	H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Met-OMe	33	54	30				51		213	E8	2, 6, 23
64	H-Lys-Tyr-Azala-Gly-Phe-Leu-OMe	35	69	21	45	14		42		214	E8	2, 4, 24
65	H-Lys-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Azleu-NH ₂	38	61	28	50			68		215	E8	2, 4
66	H-Lys-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Met-OMe	33	54	30				55		216	E8	2, 5
67	H-Phe- H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe				60					208	E3	2, 8
68	H-Gly-Gly-Gly-MeTyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OMe	37	73	25	48			55		205	E10	1, 11
69	H-Gly-Gly-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	31	75	4	13			41		204	E4	1, 4

Poznámky:

- 1 hydrochlorid
- 2 dihydrochlorid
- 3 izolováno odpařením po filtraci přes křemelinu
- 4 izolováno vysrážením
- 5 vysráženo přidavkem etheru
- 6 vysráženo přidavkem methanolu a etheru
- 7 krystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80 °C)
- 8 získáno v práškové formě lyofilizací z vody nebo ze směsi vody a terc.butanolu
- 9 jako u poznámky 8 v přítomnosti chlorovodíku
- 10 vyčištěno chromatografií na silikagelu za použití rozpouštědlového systému Q
- 11 jako u poznámky 10, za použití rozpouštědlového systému K
- 12 vyčištěno na molekulárním sítu Sephadex G15 v 0,01 M vodné kyselině chlorovodíkové
- 13 vyčištěno na molekulárním sítu Sephadex G25 v 5% (objem/objem) vodné kyseliny octové
- 14 teplota tání 202 až 205 °C
- 15 teplota tání 110 °C
- 16 teplota tání 179 až 180 °C
- 17 teplota tání 173 až 174 °C
- 18 teplota tání 142 až 144 °C
- 19 teplota tání 118 až 120 °C
- 20 teplota tání 138 až 140 °C

- 21 teplota tání 111 až 114 °C
- 22 teplota tání 195 až 200 °C (rozklad)
- 23 teplota tání 120 až 122 °C
- 24 teplota tání 174 až 176 °C
- 25 teplota tání 120 až 124 °C.

Příklady 70 až 88

Chráněný polypeptid se podrobí štěpení kyselinou trifluoroctovou za použití některého z níže popsaných postupů. Získají se polypeptidické deriváty podle vynálezu, shrnuté do tabulky III. Jednotlivé postupy se provádějí následovně:

F1

Výchozí materiál (označení v tabulce III číslem) se rozpustí v trifluoroctové kyselině (10 ml/g) a směs se nechá 1 až 2 hodiny reagovat při teplotě 20 až 25 °C. Produkt se izoluje ve formě trifluoracetátu odpařením roztoku ve vakuu. Případnou lyofilizací v přítomnosti mírného nadbytku chlorovodíku se získá hydrochlorid.

F2

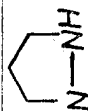
Pracuje se stejně jako při postupu F1 za použití 90% nebo 95% (objem/objem) vodné kyseliny trifluoroctové.

F3

Pracuje se stejně jako při postupu F1, ale za použití 90% nebo 95% (objem/objem) vodné trifluoroctové kyseliny pod dusíkem v přítomnosti akceptoru, například 2-merkptoethanolu.

TABULKA III

Příklad č.	Polypeptid	A	B	C	D	$R_f \times 10^2$	F	H	K	Q	Výchozí materiál č.	Postup	Poznámky
70	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe	45	58	30	53				81		92	F1	4, 5, 10
71	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OH				60				74		161	F2	3, 7
72	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ OH				67				98		163	F2	3, 7
73	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ NH ₂			77							164	F2	3, 7
74	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ NMe ₂	81	83	91	78					24	165	F2	1, 8
75	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OCH ₂ CH=CH ₂				63			50	91	25	166	F2	1, 8
76	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OPh				70			60		20	167	F2	1, 8
77	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH(CH ₂) ₂ OH				64			38	90		168	F2	3, 7
78	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH(CH ₂) ₂ NHMe				10				71		169	F2	4, 7
79	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH(CH ₂) ₂ NMe ₂										170	F2	4, 7
80	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NEt ₂				66			53	90	25	171	F2	3, 7
81	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-DL-Leu-Me				66				58	11	175	F2	1, 8
82	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Azpro-NH ₂	44	70	43							150	F1	3, 5, 11
83	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-O(CH ₂) ₂ CHMe ₂				63		39		80	18	120	F2	3, 6
84	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Pro-NH ₂		66	44					59		122	F2	2, 9
85	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-D-Ala-OMe				67			44			219	F2	3, 7
86	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-Ala-OMe				63			52	90		220	F2	3, 7
87	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-Gly-OMe				61			62	94	16	221	F2	3, 7
88	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-D-Thr-OH				64				77		222	F2	3, 7

Poznámky:

- 1 hydrochlorid
- 2 acetát
- 3 trifluoracetát
- 4 di-trifluoracetát
- 5 izolováno vysrážením po filtraci přes křemelinu
- 6 vysráženo přidáním petroletheru (teplota varu 60 až 80 °C)
- 7 izolováno v práškové formě vysrážením z vody nebo ze směsi vody a terc.butanolu
- 8 jako u poznámky 7, v přítomnosti chlorovodíku
- 9 vyčištěno na molekulárním sítu Sephadex G15 v 5% (objem/objem) vodné kyseliny octové
- 10 teplota tání 150 až 155 °C
- 11 teplota tání 166 až 168 °C.

Příklad 89

K roztoku 235 mg (μmol) H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe (výchozí materiál 110) v 5 ml methanolu se přidá 1,0 ml (3 ekvivalenty) vodného 1 N hydroxidu sodného a směs se 3 hodiny míchá při teplotě místnosti. Roztok se odpaří ve vakuu, odparek se zředí vodou a okyslí se zředěnou kyselinou chlorovodíkovou. Po vyčištění filtrací se roztok lyofilizuje, produkt se zbaví solí na sloupci molekulárního síta Sephadex G15 v 5% (objem/objem) vodné kyseliny octové a nakonec se lyofilizuje. Získá se H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OH o $R_fC = 0,38$.

Příklad 90

Reakcí H-Me-Tyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe (výchozí materiál 102) ve vodném roztoku se 2 ekvivalenty hydroxidu sodného a stejným zpracováním jako v příkladu 89 se získá H-MeTyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OH o $R_fC = 0,44$.

Příklad 91

140 mg ($224 \mu\text{mol}$) Ac-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe (výchozí materiál 123) se rozpustí v 10 ml teplého dioxanu, roztok se nechá zchladnout na teplotu místnosti, načež se k němu přidají 2 ml vody a 0,75 ml (3,5 ekvivalentu) vodného 1 N hydroxidu sodného. Směs se energicky míchá 2,5 hodiny při teplotě místnosti, pak se většina dioxanu oddestiluje ve vakuu, zbylý roztok se okyslí přidávkou 1 N kyseliny chlorovodíkové a výsledná suspenze se zahustí ve vakuu. K zbytku se přidá vodný amoniak spolu s 0,05 M vodným octanem amonným, čímž vznikne čirý roztok. Nadbytek amoniaku se odpaří a zbytek se vyčistí na sloupci molekulárního síta Sephadex G25 v 0,05 M vodném octanu amonném. Lyofilizací materiálu z příslušných frakcí se získá Ac-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OH o $R_fD = 0,56$ a $R_fD = 0,47$.

Příklad 92

Roztok 100 mg ($157 \mu\text{mol}$) H-MeTyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe.HCl (příklad 1 v 15 ml methanolu se ochladí na 4 °C a nasytí se suchým amoniakem. Výsledný roztok se nechá 2 dny stát při teplotě 4 °C, pak se odpaří ve vakuu a zbytek se vyčistí chromatografií na sloupci silikagelu za použití nejprve rozpouštědlového systému Q a pak rozpouštědlového systému K jako elučních činidel. Odpařením příslušných frakcí a lyofilizací zbytku se získá H-MeTyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH₂ a $R_fH = 0,22$ a $R_fK = 0,70$.

Příklad 93

K roztoku 100 mg H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe (příklad 47) v 1 ml dimethylformamidu se přidá 50 ekvivalentů ethylaminu a směs se 3 dny míchá při teplotě 4 °C. Rozpouštědlo se oddestiluje ve vakuu a zbytek se zbaví stopových množství nečistot chromatografií na sloupci silikagelu za použití rozpouštědlového systému K jako elučního činidla. Odpařením příslušných frakcí a lyofilizací zbytku se získá H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NHEt o $R_fD = 0,62$ a $R_fH = 0,50$ a $R_fK = 0,90$.

Příklad 94

V tomto příkladu je popsána příprava (ze známých sloučenin) všech výchozích materiálů značených v příkladech 1 až 93 čísly. Výchozí materiály jsou v tabulkách uvedeny podle počtu zbytků aminokyselin, které obsahují. V každé z tabulek jsou jednotlivé sloučeniny identifikovány definitivními čísly. Zmíněným číslem je každá sloučenina označována stále, ať už jde o její použití pro přípravu dalšího výchozího materiálu, jak je popsáno v tomto příkladu, nebo o její použití pro přípravu sloučeniny podle vynálezu, jak je popsáno v libovolném z příkladů 1 až 93.

Postupy označené v tabulkách symboly H1 až H13, E1 až E10 a F1 až F3 odpovídají postupům popsaným v příkladech 1 až 42, 43 až 69, resp. 70 až 88. Symboly používané k označení dalších postupů mají následující významy:

Reakce za použití aktivovaných esterů

A1

Roztok 1 mmol příslušné aminokomponenty a 1,1 mmol příslušného aktivovaného esteru v minimálním objemu dimethylformamidu se při teplotě 20 až 25 °C nechá reagovat tak dlouho, až reakční směs nedává pozitivní reakci s ninhydrinem (15 až 50 hodin). Reakční směs se pak odpaří ve vakuu do té míry, že je možno izolovat surový produkt buď vysrážením přidávkou vodného organického rozpouštědla, nebo zpracováním vodou nebo směsí vody a vodného or-

ganického rozpouštědla, například etheru. Je-li to nezbytné, provádí se další čištění postupem uvedeným v tabulkách.

A2

Postup stejný jako u A1 s tím, že se jako reakční prostředí použije ethylacetát a pracuje se při teplotě 4 °C.

A3

Postup stejný jako u A1 s tím, že se přidává 1-hydroxybenzotriazol (cca 0,2 mmol).

A4

Postup stejný jako u A1 s tím, že se teplota reakční směsi udržuje na 4 °C.

A5

Postup stejný jako u A1 s tím, že se přidá 1-hydroxybenzotriazol (cca 0,2 mmol) a reakční směs se udržuje na teplotě 4 °C.

Reakce za použití smíšeného anhydridu

B1

Roztok 1 mmol příslušného karboxyderivátu v cca 5 ml dimethylformamidu se ochladí na -20 až -40 °C a přidá se k němu nejprve 1,05 mmol N-methylmorpholinu a pak 1,05 mmol chlormravenčanu isobutylnatého. Směs se 5 minut míchá při teplotě od -20 do -40 °C, načež se k ní přidá roztok 1 mmol aminosloučeniny v dimethylformamidu. Používá-li se soli aminosloučeniny, přidá se rovněž 1 mmol N-methylmorpholinu. K dokončení reakce se směs míchá při teplotě 20 až 25 °C (až do 24 hodin), načež se odpaří ve vakuu. Zbytek se rozdělí mezi zředěnou vodnou kyselinou citrónovou a vhodné nemísitelné organické rozpouštědlo, obvykle ethylacetát. Organická fáze obsahující produkt se promyje vodnou kyselinou citrónovou a pak vodným roztokem kyselého uhličitane sodného, roztok se vysuší a produkt se izoluje odpařením rozpouštědla ve vakuu. Pokud není možno nalézt vhodné rozpouštědlo, postupuje se tak, že se promývá pevný produkt, který se po posledním promytí vodou izoluje filtrací.

B2

Postup stejný jako u B1 s tím, že se jako terciární báze použije triethylamin.

B3

Postup stejný jako u B1 s tím, že k přípravě smíšeného anhydridu se použije chlormravenčan ethylnatý.

B4

Postup stejný jako u B1 s tím, že se připravuje smíšený anhydrid s chlormravenčanem ethylnatým v přítomnosti N-methylmorpholinu v tetrahydrofuranu.

B5

Postup stejný jako u B1 s tím, že se připravuje smíšený anhydrid s chlormravenčano jako terciární báze.

Reakce za použití azidů

C1

1 mmol hydrazidu příslušného karboxyderivátu se rozpustí v cca 5 ml dimethylformamidu, roztok se ochladí na -20 °C a

hydrazid se převede na odpovídající azid přidáním nejprve 6 M roztoku chlorovodíku (5 až 6 mmol) v dioxanu a pak 1,2 mmol terc.butylnitritu. Vymizení hydrazidu z roztoku se sleduje nakápnutím roztoku na filtrační papír a postříkem chloridem železitým a ferrikyanidem draselným. Během 10 minut se směs za míchání při teplotě -10 °C neutralizuje přidáním ekvivalentního množství triethylaminu (tj. 5 až 6 mmol) a přidá se 1 mmol příslušné aminokomponenty rozpuštěné ve 3 ml dimethylformamidu. Používá-li se soli aminokomponenty, přidává se v tomto stupni rovněž potřebné množství triethylaminu (1 mmol). Reakční směs se pak 18 až 24 hodiny míchá při teplotě 0 až 4 °C, zfiltruje se, filtrát se odpaří ve vakuu a zbytek, je-li to možné, se rozpustí v rozpouštědle nemísitelném s vodou, roztok se postupně promyje vodnou kyselinou citrónovou, vodným kyselým uhličitane sodným a vodou, načež se produkt izoluje odpařením nebo filtrací.

Reakce za použití N,N'-dicyklohexylkarbodiimidu

D1

1 mmol příslušného karboxyderivátu se rozpustí v 5 ml dimethylformamidu a k roztoku se za míchání při teplotě 4 °C přidá 1,1 mmol N,N'-dicyklohexylkarbodiimidu a 1 mmol příslušné aminokomponenty. Směs se pak míchá při teplotě 4 °C (nebo v některých případech při teplotě 20 až 25 °C) tak dlouho, až vzorek směsi nedává pozitivní reakci s ninhydrinem (až do 18 hodin). Pokud je aminokomponenta ve formě své soli, přidá se na začátku reakce rovněž 1 mmol triethylaminu. Po zfiltrování se produkt izoluje odpařením filtrátu ve vakuu, rozpuštěním zbytku ve vhodném organickém rozpouštědle, například v ethylacetátu, postupným promytím roztoku vodnou kyselinou citrónovou, vodným hydrogenuhlíčitane sodným a vodou, a následujícím odpařením vysušeného extraktu, nebo vysrážením přídavkem vhodného činidla, například petroletheru (teplota varu 60 až 80 °C).

D2

Postup stejný jako u D1, s tím, že se k reakční směsi přidají 2 mmol 1-hydroxybenzotriazolu.

D3

1 mmol příslušného karboxyderivátu se rozpustí ve 2 ml suchého tetrahydrofuranu a k roztoku se přidá nejprve 1 mmol N-hydroxysukcinimidu a pak 1 mmol N,N'-dicyklohexylkarbodiimidu v 1 ml tetrahydrofuranu. Po 15 minutách se přidá 1 mmol aminokomponenty a směs se 15 až 25 hodin míchá při teplotě 20 až 25 °C. Po zfiltrování se produkt izoluje odpařením filtrátu ve vakuu, rozpuštěním odparku ve vhodném rozpouštědle, například v ethylacetátu, postupným promytím roztoku vodnou kyselinou citrónovou, vodným hydrogenuhlíčitane sod-

ným a vodou, a nakonec odpařením vysušeného extraktu ve vakuu.

Redukce

G1

Pro přípravu hexahydrofenylalaninových derivátů se 1 mmol příslušného meziproductu obsahujícího fenylalanin (jak je uvedeno v tabulkách) rozpustí v 80% vodné kyselině octové obsahující popřípadě malé množství kyseliny chlorovodíkové, s obvyklými bezpečnostními opatřeními se přidá 50 až 150 mg Adamsova katalyzátoru (kysličník platičitý) a redukce se provádí uváděním proudy vodíku do míchané směsi při teplotě 20 až 25 °C až do ukončení reakce (15 až 50 hodin). Katalyzátor se odstraní filtrací přes vrstvičku křemelinu a surový produkt se izoluje odpařením filtrátu ve vakuu.

Hydrolyzy esterů

J1

1 mmol esteru se rozpustí v 10 až 15 ml 75% (objem/objem) vodného acetonu obsahujícího 1,1 až 1,2 mmol hydroxidu sodného a roztok se míchá při teplotě 20 až 25 °C tak dlouho, až podle chromatografie na tenké vrstvě již neprobíhá další reakce (2 až 3 hodiny). Většina acetonu se oddestiluje ve vakuu, zbylý vodný roztok se promyje ethylacetátem, pak se okyslí, například přidáním kyseliny citrónové a produkt se buď extrahuje vhodným rozpouštědlem, například ethylacetátem nebo v případě, že extrakce není možná, izoluje se odpařením. Extrakty se promyjí nasyceným roztokem chloridu sodného, vysuší se a odpařením ve vakuu se z nich získá žádaný karboxyderivát.

J2

Postup stejný jako u J1, ale za použití směsi vody, methanolu a acetonu.

J3

Postup stejný jako u J1 s tím, že se jako reakční prostředí použije vodný methanol.

J4

Hydrolyza se provádí působením 1 ekvivalentu hydroxidu sodného ve vodě a produkt se izoluje odpařením ve vakuu ve formě sodné soli.

J5

Postup stejný jako u J1 s tím, že se jako reakční prostředí použije vodný dioxan.

Acylace

K1

K ledově chladnému roztoku 1 mmol příslušného glyceryl-monoesteru v 1 ml chloroformu, obsahujícímu 3 mmol pyridinu, se přidají 3 mmol acetylchloridu a směs se 18 hodin míchá při teplotě 20 až 25 °C. Rozpouštědlo se oddestiluje ve vakuu, zbytek se znovu rozpustí v ethylacetátu, roztok se postupně promyje vodou, nasyceným vod-

ným roztokem hydrogenuhlíčitanu sodného a vodou, vysuší se a odpaří se ve vakuu. Získá se surový produkt, který se trituruje s malým množstvím methanolu a nakonec se odfiltruje.

Glyceryl-monoester potřebný pro tuto acylaci se připraví následujícím postupem:

50 mmol příslušného chráněného isopropylidenesteru ve 300 ml 2-methoxyethanolu se 5 hodin zahřívá na parní lázni s 500 mmol kyseliny borité, načež se rozpouštědlo odpaří ve vakuu a nahradí se ethylacetátem. Po promytí vodou se roztok vysuší a odpařením ve vakuu poskytne olejovitý ester, který se dále čistí chromatografií na sloupci silikagelu.

K2

Postup stejný jako v K1 s tím, že se namísto acetylchloridu použije palmitoylchlorid.

K3

1 mmol glyceryl-monoesteru chráněného benzylidenovou skupinou a 4 mmol kyseliny borité v 5 ml trimethylborátu se 20 minut zahřívá na parní lázni. Trimethylborát se oddestiluje, zbytek se dalších 20 minut zahřívá na parní lázni, pak se rozpustí ve 30 ml ethylacetátu, roztok se promyje vodou a odpařením se z něj izoluje volný glyceryl-monoester. Acetylace se provádí za použití acetylchloridu stejný jako u K1.

K4

Postup stejný jako u K3 s tím, že se k finální acylaci použije hexanoylchlorid.

Esterifikace

L1

10 mmol bezvodé chráněné aminokyseliny se při teplotě 0 °C rozpustí v 10 ml suchého pyridinu a k roztoku se přidá 10 mmol benzensulfonylchloridu. Směs se 15 minut míchá při teplotě 0 °C, načež se k ní přidá 10 mmol příslušného alkoholu (jak je uvedeno v tabulce). Výsledná směs se 18 hodin míchá při teplotě 4 °C, načež se pyridin oddestiluje ve vakuu. Zbytek se rozpustí ve 150 ml ethylacetátu, roztok se postupně promyje vodou, 1 N kyselinou chlorovodíkovou, vodou, 2 N vodným hydrogenuhlíčitanem draselným a nakonec znovu vodou, vysuší se a ethylacetát se odpaří, čímž se získá surový produkt.

L2

K roztoku 5 mmol příslušné chráněné aminokyseliny v 5 ml pyridinu se při teplotě 0 °C za míchání přidá 10 mmol fenolu a 10 mmol N,N'-dicyklohexylkarbodiimidu. Směs se 18 hodin míchá při teplotě 4 °C, pak se zfiltruje, pyridin se odpaří ve vakuu, zbytek se rozpustí ve 100 ml ethylacetátu a roztok se postupně promyje vodou, 2 N vodným roztokem hydrogenuhlíčitanu draselného a znovu vodou. Odpařením vysušeného extraktu se získá surový ester.

L3

10 mmol příslušné chráněné aminokyseliny

ny se při teplotě 0 °C rozpustí v acetonitrilu a přidá se 10 ml příslušného alkoholu spolu s 20 mmol pyridinu a 11 mmol N,N'-dicyklohexylkarbodiimidu. Směs se 18 hodin míchá při teplotě 4 °C, pak se zfiltruje a odpaří se ve vakuu. Zbytek se vyjme ethylacetátem a roztok se postupně promyje vodnou kyselinou citrónovou, vodným roztokem hydrogenuhličitanu draselného a vodou. Odpařením vysušeného ethylacetátového extraktu se získá surový ester.

L4

Postup stejný jako u L3 s tím, že se namísto acetonitrilu použije jako reakční prostředí aceton.

Reakce s amoniakem

M1

Příslušný methylester peptidu se rozpustí v minimálním množství dimethylformamidu a po 3 dny se uvádí do styku s nadbytkem koncentrovaného ethanolického roztoku amoniaku při teplotě 20 až 25 °C. Produkt se izoluje vysrážením vodou.

Reakce s hydrazinem

N1

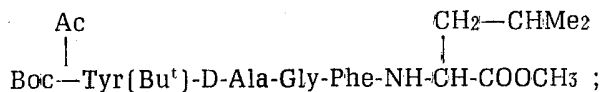
10 mmol methylesteru peptidu se rozpustí ve 25 ml dimethylformamidu a přidá se 50

mmol 60% vodného hydrazinhydrátu. Směs se 18 hodin míchá při teplotě 20 až 25 °C, načež se popřípadě zahustí ve vakuu zhruba na poloviční objem a produkt se vysráží přidáním vody.

Další reakce

P1

729 mg (1 mmol) Boc-Tyr-(Bu^t)-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OH (výchozí materiál č. 161), 0,55 ml (7 mmol) čistého suchého pyridinu a 0,9 ml (6,7 mmol) čerstvě destilovaného acetanhydridu se smísí a směs se 10 minut míchá při teplotě 20 až 22 °C. Výsledný roztok se 6 hodin zahřívá na teplotu 90 až 92 °C, pak se ochladí a přidá se k němu 15 ml vody. Vyloučený pryskyřičnatý materiál se zbaví horní vrstvy kapaliny dekantací, dekantací se promyje pětkrát vždy 15 ml vody a rozpustí se v 50 ml ethylacetátu. Rostok se postupně promyje 4× vždy 10 ml 10% (hmotnost/objem) vodné kyseliny citrónové, jednou 5 ml vody, třikrát vždy 10 ml 10% (hmotnost/objem) vodného hydrogenuhličitanu draselného a třikrát vždy 10 ml vody, vysuší se bezvodým síranem hořečnatým a odpaří se. Podle NMR je výsledný pevný zbytek (530 mg) směsí L, D, L, L a L, D, L, D forem sloučeniny vzorce

R_D = 0,73, R_H = 0,64, R_P = 0,21 a
R_Q = 0,47.

Q1

Z-Tyr(Bu^t)-OH [izolovaný z 55,2 g (100 mmol) své dicyklohexylamoniové soli] se rozpustí ve 300 ml suchého tetrahydrofuranu a k roztoku se přidá 50 ml (800 mmol) methyljodidu. Po přidání 8,6 g 80% (hmotnost/hmotnost) disperze natriumhydridu v oleji (tj. 300 mmol) se směs 18 hodin zahřívá pod zpětným chladičem v lázni o teplotě 75 °C. Nadbytek natriumhydridu se pak rozloží přidáním ethylacetátu k ochlazené suspenzi a pak přidáváním vody až do vzniku téměř čirého roztoku. Tento roztok se zahustí ve vakuu, zbylý vodný roztok se dále zředí 150 ml vody a k odstranění všech zbytků přítomného methylesteru se dvakrát promyje etherem. Vodný roztok se přidáním kyseliny citrónové okyslí na pH 3 a extrahuje se nejprve 400 ml a pak dvakrát vždy 200 ml ethylacetátu. Extrakty se postupně promyjí 100 ml vody, 100 ml 10% (hmotnost/objem) vodného roztoku thiosíranu sodného a pak se promývají vodou až do neutrální reakce promývací kapaliny. Odpařením extraktu vysušeného síranem hořečnatým se získá olejovitý zbytek, který se suspenduje ve 200 ml teplého petroletheru (teplota varu 60 až 80 °C). Přidáním ethyl-

acetátu se suspenze převede na čirý roztok, z něhož se po ochlazení na 4 °C vyloučí pevný Z-MeTyr(Bu^t)-OH o teplotě tání 96 až 99 °C.

Tento způsob je založen na methylačním postupu, který popsali J. R. McDermott a N. L. Benoiton, Can. J. Chem., 1973, 51, 1915.

R1

K roztoku 5,33 g (17 mmol) Phe-Azleu-NH₂.HCl a 2,45 ml (17 mmol) triethylaminu v 50 ml chloroformu se přidá 3,87 g (17 mmol) Z-NHNH-CO-Cl. Směs se nechá 16 hodin reagovat při teplotě místnosti, načež se k ní přidá 400 ml ethylacetátu. Výsledný roztok se postupně promyje vodou a 20% (hmotnost/objem) vodnou kyselinou citrónovou, vysuší se síranem sodným a odpaří se ve vakuu. Zbytek se vyčistí chromatografií na sloupci silikagelu za použití chloroformu, 2% (objem/objem) methanolu v chloroformu a rozpouštědlových systémů P a Q jako elučních činidel. Získá se pevný Z-Azgly-Phe-Azleu-NH₂ o teplotě tání 116 až 120 °C (rozklad).

S1

Roztok 17,5 g (30 mmol) Z-Tyr(Bzl)-OCp a 4,38 g (30 mmol) Boc-NMeNH₂ v 50 ml dimethylformamidu se nechá 18 hodin reagovat při teplotě místnosti. Po zředění 500 ml ethylacetátu se výsledný roztok postupně promyje vodou, 20% (hmotnost/objem) vod-

nou kyselinou citrónovou a znovu vodou. Odpařením vysušeného extraktu ve vakuu se získá pevný zbytek, na který se přímo působí roztokem 100 mmol chlorovodíku v ethylacetátu po dobu 2 hodin při teplotě místnosti. Odpařením rozpouštědla ve vakuu se získá Z-Tyr(Bzl)-NHNHMe.HCl o teplotě tání 223 až 224 °C; $R_D = 0,82$, $R_F = 0,64$ a $R_Q = 0,63$.

9,4 g (20 mmol) shora uvedeného hydrochloridu se rozpustí ve 200 ml chloroformu a k roztoku se přidá nejprve 2,8 ml (20 mmol) triethylaminu a pak 2,3 g (20 mmol) methyl-isokyanatoacetátu. Směs se 18 hodin míchá při teplotě místnosti, načež se rozpouštědlo odpaří ve vakuu. Zbytek se rozpustí v ethylacetátu a roztok se postupně promyje vodou, 20% (hmotnost/objem) vodnou kyselinou citrónovou, nasyceným vodným roztokem hydrogenuhličitanu sodného a znovu vodou. Odpařením vysušeného extraktu ve vakuu se získá Z-Tyr(Bzl)-Azala-

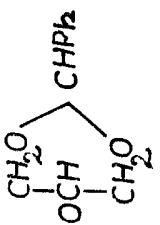
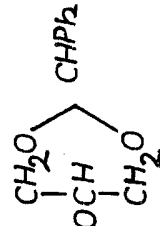
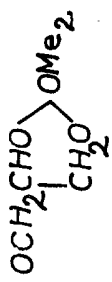
-Gly-OMe, který po krystalizaci ze směsi methanolu a etheru má teplotu tání 107 až 108 °C.

V tabulkách IV až XIX je v prvním sloupci vždy uvedeno číslo příslušného výchozího materiálu, který je v následujícím sloupci nebo v následujících dvou sloupcích popsán svou strukturou. V sloupci označeném „postup“ je uveden postup, který se v daném případě používá, a pak přehled čísel nebo struktur výchozích materiálů, s nimiž se tento postup provádí. V následujících sloupcích jsou uvedeny údaje o hodnotách R_i a v posledním sloupci jsou uvedeny poznámky vysvětlené za tabulkou XIX. Tak například výchozí materiál č. 13 v tabulce IV, jehož struktura je uvedena ve druhém a třetím sloupci, se připravuje za použití postupu H1, aplikovaného na výchozí materiál č. 24. Produkt po překrystalování ze směsi isopropanolu a etheru má teplotu tání 181 až 183° Celsia.

TABULKA V

Výchozí materiál č.	Strukutra	X	Metoda	D	F	H	$R_f \times 10^2$ K	Q	Poznámky
1	H-Gln-NHNH-Boc . TOSOH		H6; Z-Gln-NHNH-Boc						1,2
2	H-Leu-X . HCl	OCH ₂ CH ₂ OH	E7; 26	60				30	1
3	H-Leu-X . HCl	OCH ₂ CH ₂ NH ₂	E1; 27	58		60		54	1
4	H-Leu-X . HCl	OCH ₂ CH ₂ NMe ₂	E7; 28						1
5	H-Leu-X . HCl	OCH ₂ CH=CH ₂	E1; 29	67		60			1
6	H-Leu-X . HCl	O(CH ₂) ₂ CHMe ₂	H4; 15						3
7	H-Leu-X . HCl	OCH(CH ₂ OCOC ₅ H ₁₁) ₂	H4; 17	58	53	31	76		
8	H-Leu-X . HCl	OCH(CH ₂ OCOC ₅ H ₁₁) ₂	H4; 18	71	69	72		74	1
9	H-Leu-X . HCl	OCH ₂ CHOAc	H4; 21	55	59	49	91		1
10	H-Leu-X . HCl	CH ₂ OCOC ₅ H ₁₁	H8; 22		74	84		75	1
11	H-Leu-X . HCl	CH ₂ OCOC ₅ H ₁₁	E7; 30						1
12	H-Leu-X . HCl	OPh	H1; 23						1
13	H-Leu-X . HCl	cyklohexylamino	H1; 24	61	61	51			4
14	H-Leu-X . HCl	pyrrolidino	H1; 25						5
		morfolino							

TABULKA V

Výchozí materiál č.	Z-Leu-X	Metoda	D	$R_f \times 10^2$ F	H	Q	Poznámky
15	$O[(CH_2)_2CHMe_2]$	L4; Z-Leu-OH + $HO[(CH_2)_2CHMe_2]$	74			60	
16		L3; Z-Leu-OH =		67		70	6
17	$OCH(CH_2OAc)_2$	K3; 16				78	7
18	$OCH[(CH_2OCOC_3H_7)_2]$	K4; 16					
19		L4; Z-Leu-OH + $HOCH_2$		65	68	67	
20	$OCH_2CHOHCH_2OH$	K1; 19					8
21	OCH_2CHOAc	K1; 20				75	7
22	$OCH_2CHOCOC_{15}H_{31}$	K2; 20			81	70	1
23	$CH_2OCOC_{15}H_{31}$	B4; Z-Leu-OH + cyklohexylamin	79			73	9
24	cyklohexylamino	B4; Z-Leu-OH + pyrrolidin	73			71	
25	pyrrolidino	B4; Z-Leu-OH + morfolino	79			59	

202568

TABULKA VI

Výchozí materiál č.	Boc-Leu-X X	Metoda	D	$R_f \times 10^2$ F	H	Q	Poznámky
26	O(CH ₂) ₂ OH	L1; Boc-Leu-OH + HO(CH ₂) ₂ OH					
27	O(CH ₂) ₂ NH ₂	L1; Boc-Leu-OH + HO(CH ₂) ₂ NH ₂	73		74	70	10
28	O(CH ₂) ₂ NMe ₂	L1; Boc-Leu-OH + HOCH ₂ CH = CH ₂					7
29	OCH ₂ CH = CH ₂	L1; Boc-Leu-OH + HOCH ₂ CH = CH ₂					11
30	OPh	L2; Boc-Leu-OH + fenol					10

TABULKA VII

Výchozí materiál č.	Struktura	Metoda	D	F	$R_f \times 10^2$ H	K	Q	Poznámky
31	Z-MeTyr(Bu ^t)-OH	Q1; Z-Tyr(Bu ^t)-OH/MeI/NaH/DMF	62		46		27	12
32	H-Azphe-Leu-OMe . HCl	E1; Boc-Azphe-Leu-OMe	77				72	1
33	H-Gln-Gln-NHNH-Boc	H11; 34	23		50			1
34	Z-Gln-Gln-NHNH-Boc	A4; Z-Gln-OCp + 1	87		49		20	1
35	H-Phe-Azleu-NH ₂	F2; 38						1
36	H-Phe-Nle-OMe . TosOH	H6; 37	63		59		65	1
37	Z-Phe-Nle-OMe	B5; Z-Phe-OH + H-Nle-OMe . HCl	88		77		78	1
38	Boc-Phe-Azleu-NH ₂	D2; Boc-Phe-OH + H-Azleu-NH ₂ . HCl						1
39	H-Pro-Lys(Z)-OMe . HCl	E7; 40	67				30	13
40	Boc-Pro-Lys(Z)-OMe	B1; Boc-Pro-OH + H-Lys(Z)-OMe . HCl	84		60		77	1
41	H-D-Ala-Gly-Phe-OMe	H1; 42	35				22	
42	Z-D-Ala-Gly-Phe-OMe	A3; Z-D-Ala-OCp + H-Gly-Phe-OMe . HCl	78	62	64		58	14
43	T-Arg(Z ₂)-Pro-Lys(Z)-OH	J3; 44	64		20		20	1
44	Z-Arg(Z ₂)-Pro-Lys(Z)-OMe	Al; Z-Arg(Z ₂)ONSu + 39	85		78		80	7
45	H-Azgly-Phe-Azleu-NH ₂ . HCl	H5; 46		33	23	92	22	15
46	Z-Azgly-Phe-Azleu-NH ₂	R1; Z-Azgly-Cl + 35		72	73	94	19	1
47	H-Gly-Azphe-Leu-OMe . HCl	E4; 50			36	90		1
48	H-Gly-Phe-Nle-OMe . TosOH	H6; 49	56					1
49	Z-Gly-Phe-Nle-OMe	B5; Z-Gly-OH + 36	81		79		71	1
50	Boc-Gly-Azphe-Leu-OMe	D2; Boc-Gly-OH + 32	77		76			16
51	Boc-Gly-Gly-Gly-OH	H2; 52	39			45		1
51A	Boc-Gly-Gly-Gly-ONa	J4; 51B	35			41		1
51E	Boc-Gly-Gly-Gly-OMe	B2; Boc-Gly-OH + H-(Gly) ₂ -OMe . HCl	60		57			
52	Boc-Gly-Gly-Gly-OBzl	Al; Boc-Gly-OCp + H-(Gly) ₂ -OBzl . HCl	68		63		39	
53	H-Gly-Phe-Leu-OMe	Coll.Czech.Chem.Cmn., 1964, 29, 2633		33	32	74		18
54	Z-Pro-Gln-Gln-NBNH-Boc	B5; Z-Pro-OH + 33	67			93	29	20
55	H-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-OMe	H1; 57	56	44		95	20	1
56	H-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)-OMe	G1; 57	64		47		45	1
57	Z-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-OMe	D2; Z-D-Ser(Bu ^t)-OH + H-Gly-Phe-OMe . HCl	73	62	63		40	21
58	Z-Tyr(Bzl)-Azala-Gly-OMe	Si; Z-Tyr(Bzl)-NHNHMe + OCNCH ₂ CO ₂ Me	77	72	80		59	1
59	Z-Tyr(Bzl)-Azala-Gly-NHNH ₂	N1; 58	68	51	45		27	

TABULKA VIII

Výchozí materiál č.	X-Gly-Phe-Leu-OMe X	Metoda	D	H	$R_f \times 10^2$	K	Q	Poznámky
60	H-D-Ala . HCl	H10; 61						1
61	Z-D-Ala	A4; Z-D-Ala-OCp + 53	73	62	88		48	1
62	H-D-Asp	H2; 63	51		67			1
63	Z-D-Asp(OBzl)	A4; Z-D-Asp(OBzl)-OCp + 53						22
64	H-D-Leu-TFA	F2; 65						1
65	Boc-D-Leu	B4; Boc-D-Leu-OH + 53	78	79			74	15
66	H-D-Lys(Boc)	H2; 67						1
67	Z-D-Lys(Boc)	B4; Z-D-Lys(Boc)-OH + 53	76	76			65	
68	H-D-Met . HCl	E5; 69						
69	Boc-D-Met	A1; Boc-D-Met-OCp + 53						
70	H-D-Ser(Bu ^t)	H3; 71	61	57	88		46	1
71	Z-D-Ser(Bu ^t)	B2; Z-D-Ser(Bu ^t)-OH + 53	79	75			74	23
72	H-D-Thr	H2; 73	58	36	71		20	1
73	Z-D-Thr	C1; Z-D-Thr-NHNH ₂ + 53		70			63	10
74	H-D-Trp . TFA	F3; 75	61	55			27	1
75	Boc-D-Trp	A2; Boc-D-Trp-OCp + 53	79	70	94		60	24

TABULKA IX

Výchozí materiál č.	Struktura	Metoda	D	F	$R_t \times 10^2$	H	Q	Poznámky
76	H-D-Ala-Azgly-Phe-Azleu-NH ₂ · HCl	H5; 79		34	22			1
77	H-D-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe · TosOH	H6; 80						
78	H-D-Ala-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe	G1; 60						
79	Z-D-Ala-Azgly-Phe-Azleu-NH ₂	D2; Z-D-Ala-OH + 45		64	69		31	1
80	Z-D-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe	A5; Z-D-Ala-OCp + 48	76		77		56	
81	H-β-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe · HCl	E7; 82	60					1
82	Boc-β-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe	A5; Boc-β-Ala-OCp + 48	69		69		49	25
83	Z-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)-OH	J3; 84	68		67		50	26
84	Z-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)-OMe	B1; 31 + 56	78		77		70	
85	H-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Azphe-Leu-OMe · HCl	H5; 86	62	57	91			
86	Z-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Azphe-Leu-OMe	D2; Z-D-Ser(Bu ^t)-OH + 47	80	76			48	24

TABULKA X

Výchozí materiál č.	Struktura	Metoda	D	F	$R_f \times 10^2$ H	K	Q	Poznámky
87	Z-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-OH	F2; 88	56			52		1
88	Z-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-OH	J2; 89	63	53	62	85		1
89	Z-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-OMe	A1; Z-Tyr(Bu ^t)-OCp + 55						26
90	Boc-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-OH	H1; 93	62	54	55	71	16	27
91	Boc-Tyr-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-OH	H1; 95	63	59	55	76	13	1
92	Boc-Tyr-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-	H5; 97	60				41	1
93	Boc-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-OH	H3; 94	58	50	32			28
94	Boc-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-OMe	D2; Boc-Tyr(Bzl)-OH + 41			78		70	29
95	Boc-Tyr(Bzl)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-OH	J3; 96	61	60	58	72	11	30
96	Boc-Tyr(Bzl)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-OMe	D2; Boc-Tyr(Bzl)-OH + 55	77	67	65		73	31
97	Boc-Tyr(Bzl)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-	D2; 95 +	84	79			60	25
98	Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ala-Gly-Phe-OH	J3; 99	10	55	48			1
99	Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ala-Gly-Phe-OMe	B4; Boc-Tyr(Bu ^t)-OH + 41	74			98	57	1
100	Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)-OH	J3; 101	68		67		27	1
101	Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)-OMe	B1; Boc-Tyr(Bu ^t)-OH + 56	78		77		7	25

TABULKA XI

Východní materiál , č.	Struktura	Metoda	D	H	$R_f \times 10^2$	K	Q	Poznámky
102	H-MeTyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe	F2; 104	62	43				
103	H-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu-OMe	H3; 107						1
104	H-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)- -Leu-OMe	H2; 108	66	63			50	1
105	Z-MeTyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	F2; 106	64	62		94	51	1
106	Z-MeTyr(Bu ^t)-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	B1; Z-MeTyr(Bu ^t)-OH + 60	50	76		95	67	1
107	Z-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu-OMe	D3; Z-MeTyr(Bu ^t)-ONSu + 70	80	77			82	1
108	Z-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)- -Leu-OMe	B1; 83 + H-Leu-OMe . HCl	87	77			75	25
109	H-Tyr-D-Lys(Boc)-Gly-Phe-Leu-OMe . HCl	H9; 129	60	49			14	1,32
110	H-Tyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe	F2; 177	65					1
111	H-Tyr-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu-OMe	H1; 141	66			97	25	33
112	H-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe . HCl	E1; 152	66	54		98	31	1

TABULKA XII

Výchozí materiál č.	H-Tyr(Bzl)-D-Ser-Gly-Phe-Leu-X X	Metoda	A	B	C	D	$R_f \times 10^2$ F	H	K	Q	Poznámky
113	OCH ₂ CH ₂ OH-TFA	F2; 154	65	68	66	60	51	52	90		1
114	OCH ₂ CH ₂ OAc-TFA	F2; 155	78	88	77	62	52	62	90		1
115	OCH ₂ CH ₂ OCOC ₁₅ H ₃₁ -TFA	F2; 156	73	79	72	68	56	59	95		1
116	OCH(CH ₂ OAc) ₂ -TFA	F1; 157	62	68	61	63	54	50	83		1
117	OCH(CH ₂ OCOC ₅ H ₁₁) ₂ -HCl	F1; 158	59	67	60	66	52				1
118	OCH ₂ CHOAc-TFA CH ₂ OAc	F2; 159	64	60	54	56		46	86		1
119	OCH ₂ CHOCOC ₁₅ H ₃₁ -TFA CH ₂ OCOC ₁₅ H ₃₁	F2; 160	66	68	58	56	55	58	90		

TABULKA XIII

Výchozí materiál č.	Struktura	Metoda	D	H	$R_f \times 10^2$	K	Q	Poznámky
120	H-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu- -O(CH ₂) ₂ CHMe ₂	H1; 142	58		98		49	1
121	H-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu- -N	H1; 143	60		98		28	1
122	H-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Pro-NHET	H1; 144	57		84		29	34
123	Ac-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	H12; 125	63		98			
124	Z-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OBu ^t	D2; 87 + H-Leu-OBu ^t	66		86		40	15
125	Ac-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	A4; Ac-OCp + 112	72		98			1
126	Z-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	A1; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 60	85	81			72	1
127	Z-Tyr(Bzl)-D-Asp-Gly-Phe-Leu-OMe	A1; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 62					28	24
128	Z-Tyr(Bzl)-Azala-Gly-Phe-Leu-OMe	C1; 59 + H-Phe-Leu-OMe . HCl					61	35
129	Z-Tyr(Bzl)-D-Lys(Boc)-Gly-Phe-Leu-OMe	A2; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 66		78			70	
130	Z-Tyr(Bzl)-D-Thr-Gly-Phe-Leu-OMe	A2; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 72	81	75			70	1
131	Z-Tyr(Bzl)-D-Trp-Gly-Phe-Leu-OMe	A4; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 74	82	71			70	36
132	Z-Tyr(Bzl)-D-Ala-Azgly-Phe-Azleu-NH ₂	A1; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 76	69	60			23	1
133	Z-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-Leu-NH ₂	M1; 126	79	75			75	1
134	Z-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe	A4; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 77					70	1
135	Z-Tyr(Bzl)-β-Ala-Gly-Phe-Nle-OMe	A4; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 81	87	72			68	1
136	Z-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe(6H)-Leu-OH	A1;	70	50	90			37, 38
137	Z-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe	A1; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 78	71	70	60			25
138	Z-Tyr(Bzl)-D-Ser-Gly-Azphe-Leu-OMe	E8; 139	85	24			57	25
139	Z-Tyr(Bzl)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Azphe-Leu-OMe	A1; Z-Tyr(Bzl)-OCp + 85	78	79			77	
140	Z-Tyr(Z)-D-Leu-Gly-Phe-Leu-OMe	A4; Z-Tyr(Z)-ONp + 64	80	76			73	24
141	Z-Tyr(Z)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu-OMe	A2; Z-Tyr(Z)-ONp + 70	76				75	
142	Z-Tyr(Z)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu- -O(CH ₂) ₂ CHMe ₂	D2; 88 + 6	73				72	1
143	Z-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu- -N	D2; 88 + 13	72				66	1
144	Z-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Pro-NHET	D2; 88 + H-Pro-NHET . HCl	68				67	1
145	Boc-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Azleu-NH ₂	D2; 90 + H-Azleu-NH ₂ . HCl	74	73				39

Výchozí materiál č.	Struktura	Metoda	D	H	$R_f \times 10^2$	K	Q	Poznámky
146	Boc-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Dl-NH		D1; 90 + D1-H ₂ N				41	1
147	Boc-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Met-OMe		D2; 90 + H-Met-OMe . HCl	76			36	40
148	Boc-Tyr-D-Met-Gly-Phe-Leu-OMe		A4; Boc-Tyr-OCp + 68	71		86	55	41
149	Boc-Tyr-D-Ser (Bu ^t)-Gly-Phe-Azleu-NH ₂		D2; 91 + H-Azleu-NH ₂ . HCl	80			15	42
150	Boc-Tyr-D-Ser (Bu ^t)-Gly-Phe-Azpro-NH ₂		H ₂ ; 153				63	1
151	Boc-Tyr-D-Ser (Bu ^t)-Gly-Phe-Met-OMe		D2; 91 + H-Met-OMe . HCl	81			53	43
152	Boc-Tyr (Bzl)-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe		B1; Boc-Tyr (Bzl)-OH + 60	64		97	65	
153	Boc-Tyr (Bzl)-D-Ser (Bu ^t)-Gly-Phe-Azpro-NH ₂		D2; 95 + H-Azpro-NH ₂	56			53	25

TABULKA XIV

Boc-Tyr(Bzl)-D-Ser(Bu^t)-Gly-Phe-Leu-X

Výchozí materiál č.	Boc-Tyr (Bzl)-D-Ser (Bu')-Gly-Phe-Leu-X X	Metoda	D	F	R _f × 10 ²	H	Q	Poznámky
154	O(CH ₂) ₂ OH	B3; 95 + 2	86	54	73	58	24	
155	O(CH ₂) ₂ OAc	K1; 154	78		73	64	25	
156	O(CH ₂) ₂ OCOC ₁₅ H ₃₁	K2; 154	77		76	67	25	
157	OCH(CH ₂ OAc) ₂	D2; 95 + 7	69	68	72	71	1	
158	OCH(CH ₂ OCOC ₅ H ₁₁) ₂	D2; 95 + 8	82	75	76	72	1	
159	OCH ₂ CHOAc	D2; 95 + 9	74		73	64	44	
160	CH ₂ OAc OCH ₂ CHOCOC ₁₅ H ₃₁ CH ₂ OCOC ₁₅ H ₃₁	D2; 95 + 10			88	81	44	

TABULKA XV

Výchozí materiál č.	Boc-Tyr(Bu ^t)D-Ala-Gly-Phe- -Leu-X X	Metoda	D	F	$R_f \times 10^2$ H	K	Q	Poznámky
161	OH	J5; 162	55			93		1
162	OMe	B2; Boc-Tyr(Bu ^t)-OH + 60	78		76		69	7
163	O(CH ₂) ₂ OH	B1; 98 + 2	88		66		60	24
164	O(CH ₂) ₂ NH ₂	B1; 98 + 3	74		68		56	24
165	O(CH ₂) ₂ NMe ₂	B1; 98 + 4						24
166	OCH ₂ CH=CH ₂	B1; 98 + 5	83		64		66	1
167	OPh	B1; 98 + 11						24, 45
168	NH(CH ₂) ₂ OH	B1; 161 + NH ₂ (CH ₂) ₂ OH	72		67		48	24
169	NH(CH ₂) ₂ NHMe	B1; 161 + NH ₂ (CH ₂) ₂ NHMe	10			96		46
170	NH(CH ₂) ₂ NMe ₂	B1; 161 + NH ₂ (CH ₂) ₂ NMe ₂	23		30	99		38
171	NEt ₂	B1; 161 + NH ₂ Et ₂	66		63		30	24
172	cyklohexylamino	D2; 98 + 12		60			65	1
173	pyrrolidino	D2; 98 + 13	72	71	75		55	1
174	morfolino	D2; 98 + 14	72	71	75		55	24

TABULKA XVI

Výchozí materiál č.	Struktura	Metoda	D	R _f × 10 ²		Q	Poznámky
				H	K		
175	Ac Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ala-Gly-Phe-DL-Leu-Me Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ala-Gly-Phe-Pro-NHET Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe(6H)-Leu- OMe	P1; 161	73	64		47	
176		D2; 98 + H-Pro-NHET	65		98	45	24
177		B1; 100 + H-Leu-OME . HCl	87	77		76	44

TABULKA XVII

Výchozí materiál č.	X-Tyr(Bzl)-D-Ala-Gly-Phe- -Leu-OMe X	Metoda	D	F	$R_f \times 10^2$ H	K	Q	Poznámky
178	H-β-Ala-HCl	E1; 179	61		41	78		1
179	Boc-β-Ala	A1; Boc-β-Ala-OCp + 112	82		70	98	65	1
180	Z-Asp(OBzl)-Gly-Gly-Gly	A4; Z-Asp(OBzl)-OCp + 182	62		68		36	1
181	Z-Glu(OBu ^t)	A1; Z-Glu(OBu ^t)-OCp + 112	84	75	79		28	
182	H-Gly-Gly-Gly · HCl	E2; 184	55	7		73		38
183	Z-Gly-Gly-Gly	C1; Z-Gly-Gly-Gly-NHNH ₂ + 112	70	57	60		26	26
184	Boc-Gly-Gly-Gly	B2; Boc-Gly-Gly-Gly-OH + 112	78		55		21	1
185	H-Gly-Gly · HCl	E2; 186	58		16	68		1
186	Boc-Gly-Gly	B2; Boc-Gly-Gly-OH + 112	60		61	90	38	1
187	Z-Leu-Leu-Leu	B1; Z-Leu-Leu-Leu-OH + 112	71		76	96	61	47
188	Z-Lys-Gly-Gly-Gly	E4; 189	61					
189	Z-Lys(Boc)-Gly-Gly-Gly	A4; Z-Lys(Boc)-OCp + 182	64	66	56		31	1
190	Z-Lys · HCl	E4; 193		54		87	15	1
191	Z-Asp(OMzl)- Z-Lys							
192	Z-D-Lys(Boc)	A1; 2-Asp(OBzl)-OCp + 190	85		80	95	64	
193	Z-Lys(Boc)	B1; Z-D-Lys(Boc)-OH + 112	80		80	97	67	1
		A1; Z-Lys(Boc)-OCp + 112	76	74	79	66	71	24
194	Z-Glu-Gly-OBzl Z-Lys	B2; Z-Glu-Gly-OBzl + 190	82	72	71		69	1
195	Z-Gly-Gly-Gly- Z-Lys	C1; Z-Gly-Gly-Gly-NHNH ₂ + 190	68	68	68		39	1
196	Z-Lys(Z)- Z-Lys	B1; Z-Lys(Z)- Z-Lys-OH + 112	82		66	98	60	1
197	Boc-Phe- Z-Lys	D2; Boc-Phe- Z-Lys-OH + 112	82	74	90	96	75	1

TABULKA XVIII

Výchozí materiál č.	Struktura	Metoda	D	F	$R_t \times 10^2$ H K Q			Poznámky
198	Z-Arg(Z ₂)-Pro-Lys(Z)-Pro-Gln-Gln-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	D2; 43 + Ex 38						
199	Z-Arg(Z ₂)-Pro-Lys(Z)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	D2; 43 + 112		49	62			48
200	Z-Asp-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe . TFA	F2; 201	60		30			1
201	Z-Asp(OBu ^t)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	A2; Z-Asp(OBu ^t)ONSu + 112	73		70		40	24
202	H-Glu(OBu ^t)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	H1; 181	69	63		56	46	
203	Z-Gly-Gly-Tyr-D-Ser-Gly-Phe(6H)-Leu-OMe	C1; Z-(Gly) ₃ -NHNH ₂ + 110						48
204	Boc-Gly-Gly-Gly-Gly-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	B2; 51 + Ex 69	52		75			1
205	Boc-Gly-Gly-Gly-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu-OMe	B2; 51A + 103	70		71		44	1
206	H-D-Lys(Boc)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	H3; 192	65		40	96	18	1
207	H-Lys(Boc)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	H9; 193	68	57	55		20	1
208	Boc-Phe- -H-Lys-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	H1; 197	65	72	60	98	25	1
209	Z-Lys-MeTyr-D-Ser-Gly-Phe-Leu-OMe	F2; 211	59		65		42	46
210	Z-Lys(Z)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-DL-NH	D2; Z-Lys(Z)-OH + Ex 46	69	66	67	89		
211	Z-Lys(Boc)-MeTyr(Bu ^t)-D-Ser(Bu ^t)-Gly-Phe-Leu-OMe	B2; Z-Lys(Boc)-OH + 103	84		78		77	24
212	Boc-Lys(Boc)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Azleu-NH ₂	D2; Boc-Lys(Boc)-OH + Ex 45	63		64		31	49
213	Boc-Lys(Boc)-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Met-OMe	D2; Boc-Lys(Boc)-OH + Ex 51		70	63		46	50
214	Boc-Lys(Boc)-Tyr-Azala-Gly-Phe-Leu-OMe	D2; Boc-Lys(Boc)-OH + Ex 10	73		78		51	51
215	Boc-Lys(Boc)-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Azleu-NH ₂	D2; Boc-Lys(Boc)-OH + Ex 55	74	73	68			15
216	Boc-Lys(Boc)-Tyr-D-Ser-Gly-Phe-Met-OMe	D2; Boc-Lys(Boc)-OH + Ex 58		70	60		48	25
217	Z-Pro-Gln-Gln-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-OMe	C1; 54 + Ex 47	67				13	48
218	H-Tyr-D-Ala-Gly-Phe-Leu-Thr(Bzl)-OBzl . TFA	F2; 223	68		49		24	1

TABULKA XIX

Výchozí materiál č.	Boc-Tyr(Bu ^t)-D-Ala-Gly-Phe- -Leu-X X	Metoda	D	$R_f \times 10^2$ H	Q	Poznámky
219	D-Ala-OMe	B1; 161 + H-D-Ala-OMe . HCl	80	84	55	25
220	Ala-OMe	B1; 161 + H-Ala-OMe . HCl	72	78	54	1
221	Gly-OMe	B1; 161 + H-Gly-OMe-HCl	87	75	61	25
222	D-Thr-OBu ^t	B1; 161 + H-D-Thr-OBu ^t	82		49	25
223	Thr(Bzl)-OBzl	B1; 161 + H-Thr(Bzl)-OBzl . HCl	85	66	64	44

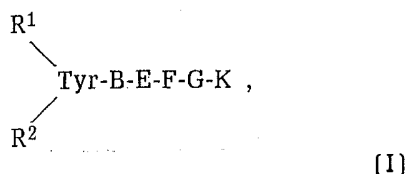
Poznámky (tabulky IV až XIX)

- 1 vyčištěno vysrážením
- 2 teplota tání 160 až 161 °C (rozklad)
- 3 překrystalováno z petroletheru (teplota varu 60 až 80 °C)
- 4 překrystalováno ze směsi isopropanolu a etheru; teplota tání 181 až 183 °C
- 5 překrystalováno z isopropanolu; teplota tání 193 až 194 °C
- 6 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití chloroformu a 2% (objem/objem) methanolu v chloroformu jako elučních činidel
- 7 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití chloroformu jako elučního činidla
- 8 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití chloroformu a rozpouštědlového systému P jako elučních činidel
- 9 překrystalováno z ethylacetátu; teplota tání 128 až 130 °C
- 10 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití 25% (objem/objem) ethylacetátu v cyklohexanu
- 11 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití rozpouštědlového systému G jako elučního činidla
- 12 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 96 až 99 °C
- 13 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 202 až 203 °C
- 14 překrystalováno z ethylacetátu; teplota tání 122 až 123 °C
- 15 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití rozpouštědlových systémů P a Q jako elučních činidel
- 16 překrystalováno z ethylacetátu; teplota tání 177 až 179 °C
- 17 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 122 až 123 °C
- 18 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 108,5 až 110 °C
- 20 překrystalováno z methanolu; teplota tání 219 až 220 °C
- 21 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 121 až 122 °C
- 22 překrystalováno ze směsi toluenu a ben-zenu
- 23 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 133 až 135 °C
- 24 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití rozpouštědlového systému P jako elučního činidla
- 25 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití 3% (objem/objem) methanolu v chloroformu jako elučního činidla
- 26 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití rozpouštědlového systému Q jako elučního činidla

- 27 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 122 až 124 °C
- 28 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 115 až 118 °C
- 29 překrystalováno z vodného methanolu; teplota tání 162 až 163 °C
- 30 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 130 až 132 °C
- 31 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 156 až 157 °C
- 32 lyofilizováno v přítomnosti chlorovodíku
- 33 lyofilizováno
- 34 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití rozpouštědlových systémů P, Q a K jako elučních činidel
- 35 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a cyklohexanu; teplota tání 163 až 164° Celsia
- 36 překrystalováno ze směsi methanolu a etheru; teplota tání 130 až 131 °C
- 37 během zpracování dojde k hydrolýze esteru; viz výchozí materiál č. 137
- 38 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití rozpouštědlového systému K jako elučního činidla
- 39 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 172 až 174 °C
- 40 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 140 až 141 °C
- 41 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití směsi ethylacetátu a methanolu jako elučního činidla
- 42 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 162 až 165 °C (rozklad)
- 43 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 111 až 113 °C
- 44 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití 1% (objem/objem) methanolu v chloroformu jako elučního činidla
- 45 teplota tání 121 až 122 °C
- 46 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití rozpouštědlových systémů Q a K jako elučních činidel
- 47 překrystalováno z ethylacetátu; teplota tání 248 až 250 °C
- 48 vyčištěno na molekulárním sítu Sephadex LH20 v dimethylformamidu
- 49 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 152 až 155 °C
- 50 překrystalováno ze směsi ethylacetátu a petroletheru (teplota varu 60 až 80° Celsia); teplota tání 164 až 168 °C
- 51 chromatografováno na sloupci silikage-lu za použití 5% (objem/objem) methanolu v ethylacetátu.

PŘEDMĚT VYNÁLEZU

1. Způsob výroby polypeptidů obecného vzorce I

ve kterém

R^1 znamená atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku,

R^2 představuje atom vodíku nebo zbytek vybraný ze skupiny zahrnující alkanoylové skupiny s 1 až 3 atomy uhlíku, alkoxykarbo-nylové skupiny se 2 až 6 atomy uhlíku a zbytky aminokyselin Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala nebo Lys či D-Lys, z nichž oba posled-ně jmenované mohou být popřípadě substi-tuovány na ϵ -aminoskupině alkoxykarbo-nylovým zbytkem se 2 až 6 atomy uhlíku, ne-bo R^2 představuje dva až šest zbytků α -ami-nokyselin spojených dohromady normálními peptidickými vazbami, kteréžto zbytky ami-nokyselin jsou nezávisle na sobě vybrány ze skupiny zahrnující Gly, Lys, D-Lys, Pro, Phe, Gln, Glu, Leu, Arg a Asp, přičemž zbytky Lys, D-Lys a Arg mohou být popřípadě al-ternativně napojeny přes své ϵ -amino-, resp. guanidinoskupiny a zbytky Asp a Glu mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své β -, resp. γ -karboxyskupiny,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, oba popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala, D-Leu, D-Asp, D-Lys, D-Trp, D-Met, β -Ala nebo Aza-la,

E představuje zbytek Gly, β -Ala nebo Az-gly,

F znamená zbytek Phe, hexahydroPhe, Azphe nebo hexahydroAzphe, které mohou být popřípadě substituované na α -amino-skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku,

G představuje zbytek Leu, D-Leu, Met, D-Met, Nle, D-Nle, Ile nebo D-Ile, které mo-hou být popřípadě substituované na α -ami-noskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 ato-my uhlíku, nebo G znamená zbytek Pro, Az-leu nebo Azpro a

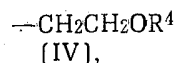
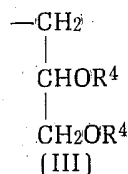
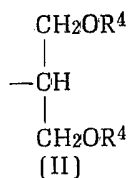
K znamená hydroxyskupinu, aminoskupi-nu, zbytek obecného vzorce

kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou ne-bo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku nebo alkylaminoal-kylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku,

přičemž v obou posledně zmíněných skupi-nách je dusíkový atom popřípadě substitu-ován benzyloxykarbonylovou skupinou, nebo R^3 představuje fenylový zbytek nebo zbytek obecného vzorce II, III nebo IV

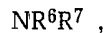
kde

R^4 znamená alkanoylovou skupinu s 1 až 20 atomy uhlíku, nebo K představuje zbytek obecného vzorce

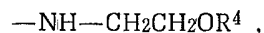
kde

R^5 znamená alkylovou nebo cykloalkylo-vou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, zbytek obecného vzorce

v němž

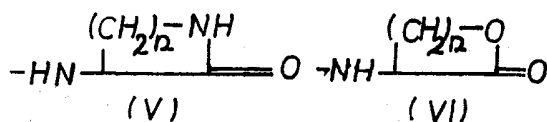
R^6 a R^7 buď znamenají alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo jsou R^6 a R^7 spo-jeny za vzniku pětičlenného nebo šestičlen-ného kruhu, který popřípadě obsahuje he-teroatom, zbytek obecného vzorce

kde

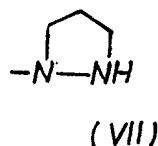
R^4 má shora uvedený význam, dále hydroxyalkylaminoskupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, [alkylamino]alkylaminosku-pinu nebo [dialkylamino]alkylaminoskupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku, nebo K předsta-vuje zbytek Gly-OR⁸, D-Thr-OR⁸, Thr-OR⁸, D-Ala-OR⁸ nebo Ala-OR⁸, v nichž R^8 znamená atom vodíku, alkylovou skupinu s 1 až 6 ato-my uhlíku nebo zbytek shora uvedeného obecného vzorce II, III nebo IV, v nichž R^4 má shora uvedený význam, nebo K předsta-vuje alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlí-ku, nebo

G a K společně představují D- nebo L-for-my zbytku obecného vzorce V nebo VI

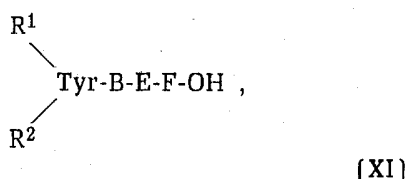
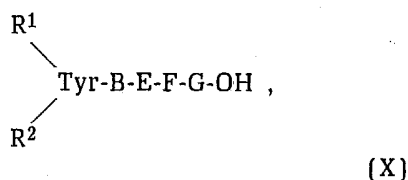

kde

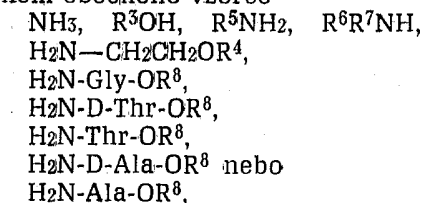
n je celé číslo o hodnotě 1 až 4, nebo zbytek vzorce VII

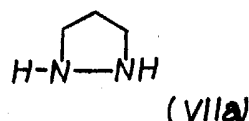
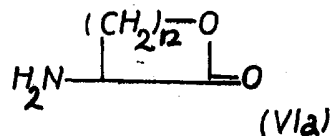
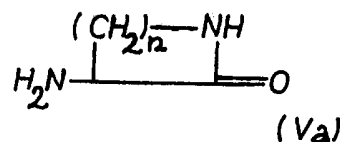
a farmaceuticky upotřebitelných adičních solí s kyselinami těchto polypeptidů shora uvedeného obecného vzorce I, které obsahují bazické funkce, a farmaceuticky upotřebitelných adičních solí s bázemi těchto polypeptidů shora uvedeného obecného vzorce I, které obsahují kyselé funkce, vyznačující se tím, že se z chráněného polypeptidu odštěpí jedna nebo několik chránicích skupin peptidů za vzniku sloučeniny obecného vzorce I, popřípadě se k výrobě sloučenin obecného vzorce I, ve kterém K má jiný význam než hydroxylová skupina nebo kde K představuje zbytek Gly-OR⁸, D-Thr-OR⁸, Thr-OR⁸, D-Ala-OR⁸ nebo Ala-OR⁸, v nichž R⁸ má jiný význam než atom vodíku, nebo kde G a K společně tvoří zbytek shora uvedeného vzorce V, VI nebo VII, karboxylová kyselina obecného vzorce X nebo XI

kde jednotlivé obecné symboly mají shora uvedený význam, nebo její aktivovaný derivát, nechá reagovat s alkoholem nebo aminem obecného vzorce

kde jednotlivé obecné symboly mají shora uvedený význam s tím, že R⁸ neznámá atom vodíku, popřípadě s aminem obecného vzorce Va, Via nebo VIIa

kde n má shora uvedený význam.

2. Způsob podle bodu 1, k výrobě sloučenin shora uvedeného obecného vzorce I, ve kterém

R¹ znamená atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku,

R² představuje atom vodíku nebo v případě, že R¹ znamená atom vodíku, představuje R² alkanoylovou skupinu s 1 až 3 atomy uhlíku nebo zbytek aminokyseliny Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala nebo Lys či D-Lys, nebo R² představuje dva až šest zbytků α -aminokyselin spojených dohromady normálními peptidickými vazbami, kteréžto zbytky aminokyselin jsou nezávisle na sobě vybrány ze skupiny zahrnující Gly, Lys, D-Lys, Pro, Phe, Gln, Glu, Leu, Arg a Asp, přičemž zbytky Lys, D-Lys a Arg mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své ϵ -amino-, resp. guanidinoskupiny a zbytky Asp a Glu mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své β -, resp. γ -karboxyskupiny,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, oba popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala, D-Asp, D-Lys, D-Trp, D-Met nebo Azala,

E představuje zbytek Gly nebo Azgly,

F znamená zbytek Phe, popřípadě substituovaný na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo znamená zbytek hexahydroPhe, Azphe nebo hexahydroAzphe,

G představuje zbytek Leu, D-Leu, Met, D-Met, Nle, D-Nle, Ile nebo D-Ile, které mohou být popřípadě substituované na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo G znamená zbytek Pro, Azleu nebo Azpro a

K znamená hydroxyskupinu, aminoskupinu, zbytek obecného vzorce

kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou nebo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku, fenylový zbytek nebo zbytek shora uvedeného obecného vzorce II, III nebo IV, kde R^4 znamená alkanoylovou skupinu s 1 až 20 atomy uhlíku, nebo K představuje zbytek obecného vzorce

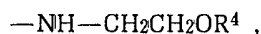
kde

R^5 znamená alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, zbytek obecného vzorce

v němž

R^6 a R^7 buď znamenají alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo jsou R^6 a R^7 spojeny za vzniku pětičlenného nebo šestičlenného kruhu, který popřípadě obsahuje heteroatom, zbytek obecného vzorce

kde

R^4 má shora uvedený význam, nebo G a K společně představují D- nebo L-formy zbytku shora uvedeného obecného vzorce V nebo VI, kde n je celé číslo o hodnotě 1 až 4, nebo představují zbytek shora uvedeného vzorce VII,

s tím, že alespoň jeden ze symbolů B, E, F a G představuje zbytek α -aza-aminokyseliny, vyznačující se tím, že se z odpovídajícího chráněného polypeptidu odštěpí jedna nebo několik chráněných skupin peptidů za vzniku sloučeniny obecného vzorce I, ve kterém jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, popřípadě se k výrobě sloučenin obecného vzorce I, ve kterém K má jiný význam než hydroxylová skupina nebo kde G a K společně tvoří zbytek shora uvedeného obecného vzorce V, VI nebo VII, karboxylová kyselina shora uvedeného obecného vzorce X nebo XI, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, nebo její aktivovaný derivát, nechá reagovat s alkoholem nebo aminem vzorce NH_3 , R^3OH , R^5NH_2 , R^6R^7NH , nebo $H_2N-CH_2CH_2OR^4$, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, popřípadě s aminem shora uvedeného obecného vzorce Va, VIa nebo VIIa, v nichž n má v tomto bodu uvedený význam.

3. Způsob podle bodu 1, k výrobě sloučenin shora uvedeného obecného vzorce I, ve kterém

R^1 znamená atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku,

R^2 představuje atom vodíku nebo v případě, že R^1 znamená atom vodíku, představu-

je R^2 alkanoylovou skupinu s 1 až 3 atomy uhlíku nebo zbytek aminokyseliny Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala nebo Lys či D-Lys, nebo R^2 představuje dva až šest zbytků α -aminokyselin spojených dohromady normálními peptidickými vazbami, kteréžto zbytky aminokyselin jsou nezávisle na sobě vybrány ze skupiny zahrnující Gly, Lys, D-Lys, Pro, Phe, Gln, Glu, Leu, Arg a Asp, přičemž zbytky Lys, D-Lys a Arg mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své ϵ -amino-, resp. guanidinoskupiny a zbytky Asp a Glu mohou být popřípadě alternativně napojeny přes své β -, resp. γ -karboxyskupiny,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, oba popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala, D-Asp, D-Lys, D-Trp nebo D-Met,

E představuje zbytek Gly,

F znamená zbytek Phe, popřípadě substituovaný na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo znamená zbytek hexahydroPhe,

G představuje zbytek Leu, D-Leu, Met, D-Met, Nle, D-Nle, Ile nebo D-Ile, které mohou být popřípadě substituované na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo G znamená zbytek Pro a

K znamená hydroxyskupinu, aminoskupinu, zbytek obecného vzorce

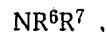
kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou nebo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku, fenylový zbytek nebo zbytek shora uvedeného obecného vzorce II, III nebo IV, kde R^4 znamená alkanoylovou skupinu s 1 až 20 atomy uhlíku, nebo K představuje zbytek obecného vzorce

kde

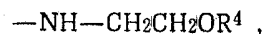
R^5 znamená alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, zbytek obecného vzorce

v němž

R^6 a R^7 buď znamenají alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo jsou R^6 a R^7 spojeny za vzniku pětičlenného nebo šestičlenného kruhu, který popřípadě obsahuje heteroatom,

zbytek obecného vzorce

kde

R^4 má shora uvedený význam,

nebo G a K společně představují D- nebo L-formy zbytku shora uvedeného obecného vzorce V nebo VI, kde n je celé číslo o hodnotě 1 až 4, nebo představují zbytek shora uvedeného vzorce VII,

vyznačující se tím, že se z odpovídajícího chráněného polypeptidu odštěpí jedna nebo několik chránících skupin peptidů za vzniku sloučeniny obecného vzorce I, ve kterém jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, popřípadě se k výrobě sloučenin obecného vzorce I, ve kterém K má jiný význam než hydroxylová skupina nebo kde G a K společně tvoří zbytek shora uvedeného obecného vzorce V, VI nebo VII, karboxylová kyselina shora uvedeného obecného vzorce X nebo XI, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, nebo její aktivovaný derivát, nechá reagovat s alkoholem nebo aminem vzorce NH_3 , R^3OH , R^5NH_2 , $\text{R}^6\text{R}^7\text{NH}$ nebo $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OR}_4$, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, popřípadě s aminem shora uvedeného obecného vzorce Va, VIa nebo VIIa, v nichž n má v tomto bodu uvedený význam.

4. Způsob podle bodu 1, k výrobě sloučenin shora uvedeného obecného vzorce I, ve kterém

R^1 znamená atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku,

R^2 představuje atom vodíku nebo v případě, že R^1 znamená atom vodíku, představuje R^2 alkanoylovou skupinu s 1 až 3 atomy uhlíku, nebo zbytek aminokyseliny Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala nebo Lys či D-Lys, z nichž oba posledně jmenované mohou být popřípadě substituovány na ϵ -aminoskupině

zbytkem H-Glu-Gly-OH, H-Phe-, H-Gly-Gly-Gly-, H-Asp- nebo H-Lys-,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, oba popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala nebo Azala,

E představuje zbytek Gly nebo Azgly,

F znamená zbytek Phe, popřípadě substituovaný na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo znamená zbytek Azphe,

G představuje zbytek Leu, Met, Nle nebo Ile, které mohou být popřípadě substituované na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo G znamená zbytek Azleu nebo Azpro a

K znamená hydroxyskupinu, aminoskupinu, zbytek obecného vzorce

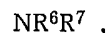
kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou nebo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku nebo fenylový zbytek, zbytek obecného vzorce

NHR^5 ,

kde

R^5 znamená alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo zbytek obecného vzorce

v němž

R^6 a R^7 buď znamenají alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku nebo jsou R^6 a R^7 spojeny za vzniku pětičlenného nebo šestičlenného kruhu, který popřípadě obsahuje heteroatom, s tím, že alespoň jeden ze symbolů B, E, F a G představuje zbytek α -azaaminokyseliny, vyznačující se tím, že se z odpovídajícího chráněného polypeptidu odštěpí jedna nebo několik chránících skupin peptidů za vzniku sloučeniny obecného vzorce I, ve kterém jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, popřípadě se, k výrobě sloučenin obecného vzorce I, ve kterém K má jiný význam než hydroxylová skupina, karboxylová kyselina shora uvedeného obecného vzorce X nebo XI, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, nebo její aktivovaný derivát, nechá reagovat s alkoholem nebo aminem vzorce NH_3 , R^3OH , R^5NH_2 nebo $\text{R}^6\text{R}^7\text{NH}$, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam.

5. Způsob podle bodu 1, k výrobě sloučenin shora uvedeného obecného vzorce I, ve kterém

R^1 znamená atom vodíku nebo alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku,

R^2 představuje atom vodíku nebo v případě, že R^1 znamená atom vodíku, představuje R^2 alkanoylovou skupinu s 1 až 3 atomy uhlíku nebo zbytek aminokyseliny Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala nebo Lys či D-Lys, z nichž oba posledně jmenované mohou být popřípadě substituovány na ϵ -aminoskupině

zbytkem H-Glu-Gly-OH, H-Phe-, H-Gly-Gly-Gly-, H-Asp- nebo H-Lys,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, oba popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala,

E představuje zbytek Gly,

F znamená zbytek Phe, popřípadě substituovaný na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku,

G představuje zbytek Leu, Met, Nle nebo Ile, které mohou být popřípadě substituované na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku a

K znamená hydroxyskupinu, aminoskupinu, zbytek obecného vzorce

kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou nebo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s nej-

výše 6 atomů uhlíku, alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku nebo fenylový zbytek,
zbytek obecného vzorce

$$\text{NHR}^5,$$

kde

R^5 znamená alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo zbytek obecného vzorce

$$\text{NR}^6\text{R}^7,$$

v němž

R^6 a R^7 buď znamenají alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku nebo jsou R^6 a R^7 spojeny za vzniku pětičlenného nebo šestičlenného kruhu, který popřípadě obsahuje heteroatom, vyznačující se tím, že se z odpovídajícího chráněného polypeptidu odštěpí jedna nebo několik chráněných skupin peptidů za vzniku sloučeniny obecného vzorce I, ve kterém jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, popřípadě se k výrobě sloučenin obecného vzorce I, ve kterém K má jiný význam než hydroxylová skupina, karboxylová kyselina shora uvedeného obecného vzorce X nebo XI, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, nebo její aktivovaný derivát, nechá reagovat s alkoholem nebo aminem vzorce NH_3 , R^3OH , R^5NH_2 nebo $\text{R}^6\text{R}^7\text{NH}$, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam.

6. Způsob podle bodu 1, k výrobě sloučenin shora uvedeného obecného vzorce I, ve kterém

R^1 znamená atom vodíku,

R^2 představuje atom vodíku nebo zbytek aminokyseliny Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala nebo Lys či D-Lys, z nichž oba posledně jmenované mohou být popřípadě substituovány

na ϵ -aminoskupině zbytkem H-Glu-Gly-OH, H-Phe-, H-Gly-Gly-Gly-, H-Asp nebo H-Lys,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, oba popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala nebo Azala,

E představuje zbytek Gly nebo Azgly,

F znamená zbytek Phe, popřípadě substituovaný na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo znamená zbytek Azphe,

G představuje zbytek Leu, Met, Nla, nebo Ile, které mohou být popřípadě substituované na α -aminoskupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo G znamená zbytek Azleu nebo Azpro a

K znamená hydroxyskupinu, aminoskupinu, zbytek obecného vzorce OR^3

kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou nebo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s

nejvýše 6 atomy uhlíku, alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku nebo fenylový zbytek,
zbytek obecného vzorce

$$\text{NHR}^5,$$

kde

R^5 znamená alkylovou skupinu s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo zbytek obecného vzorce

$$\text{NR}^6\text{R}^7,$$

v němž

R^6 a R^7 buď znamenají alkylové skupiny s 1 až 6 atomy uhlíku nebo jsou R^6 a R^7 spojeny za vzniku pětičlenného nebo šestičlenného kruhu, který popřípadě obsahuje heteroatom, s tím, že alespoň jeden ze symbolů B, E, F a G představuje zbytek α -aza-aminokyseliny, vyznačující se tím, že se z odpovídajícího chráněného polypeptidu odštěpí jedna nebo několik chráněných skupin peptidů za vzniku sloučeniny obecného vzorce I, ve kterém jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, popřípadě se k výrobě sloučenin obecného vzorce I, ve kterém K má jiný význam než hydroxylová skupina, karboxylová kyselina shora uvedeného obecného vzorce X nebo XI, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam, nebo její aktivovaný derivát, nechá reagovat s alkoholem nebo aminem vzorce NH_3 , R^3OH , R^5NH_2 nebo $\text{R}^6\text{R}^7\text{NH}$, kde jednotlivé obecné symboly mají v tomto bodu uvedený význam.

7. Způsob podle bodu 1, k výrobě sloučenin shora uvedeného obecného vzorce I, ve kterém

R^1 znamená atom vodíku,

R^2 představuje atom vodíku nebo zbytek aminokyseliny Arg, Gly, Glu, Asp, Phe, β -Ala nebo Lys či D-Lys, z nichž oba posledně jmenované mohou být popřípadě substituovány

na ϵ -aminoskupině zbytkem H-Glu-Gly-OH, H-Phe-, H-Gly-Gly-Gly-, H-Asp nebo H-Lys,

B znamená zbytek D-Ser nebo D-Thr, oba popřípadě substituované na β -hydroxylové skupině alkylovou skupinou s 1 až 6 atomy uhlíku, nebo B znamená zbytek D-Ala,

E představuje zbytek Gly,

F znamená zbytek Phe,

G představuje zbytek Leu, Met, Nle nebo Ile a

K znamená hydroxyskupinu, aminoskupinu, zbytek obecného vzorce

$$\text{OR}^3,$$

kde

R^3 představuje alkylovou, alkenylovou nebo hydroxyalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, aminoalkylovou skupinu s nejvýše 6 atomy uhlíku, alkylaminoalkylovou skupinu s nejvýše 10 atomy uhlíku nebo fenylový zbytek,

zbytek obecného vzorce